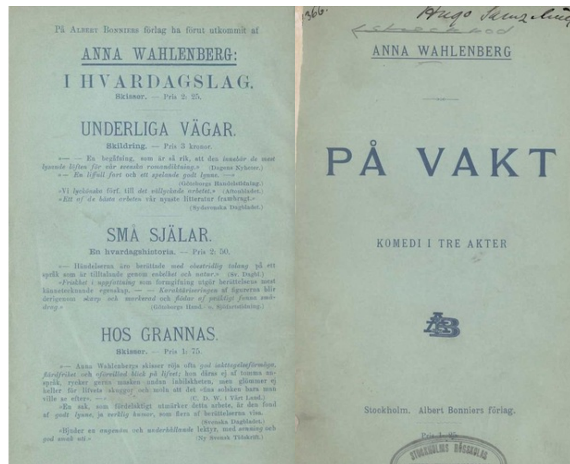

På Vakt

Förord till den elektroniska utgåvan

Denna komedi från 1890 av **Anna Wahlenberg** (1858-1933) har digitaliserats för Dramawebben och i januari 2013 anpassats för Projekt Runeberg av Ralph E.

PERSONERNA:

DAHLMAN, fabrikör.

KERSTIN, hans dotter.

FRU BERG, husföresLånderska hos Dahlmans.

MAX SUNDIN, hennes kusin, ingeniör.

MATTSSON, verkmästare på Dahlmans fabrik, halt.

KAROLINA, trotjenarinna hos Dahlmans.

———

Första akten.

Salong hos Dahlmans.

I fonden portkrprydd dörröppning till matsalen, dar inuii ser eu del a/ dl dukadt middagsbord, nvss öfreigifvet i>l bordsgästerna. Till höger närmast fonden dön till tamburen. Längre fram kakelugn och fantasi-möbler. Närmast scenen dörr lill Dahlmans rum. Till vmster närmast fonden dort hII do inre rummen. Längre fram bokskåp, atenienn, väggur, Närmast scenen soffa med bord och btkvänut stolar.

Första scenen.

I;RU BKRG, sedan KAROLINA, sist KHRSTIX.

! RU BERG (frilu fondeu. Gätr öfver scenen och öppnar dörren tiil tamburen).

Karolina! Kommer Karolina snart, vi ä' sa kaftehungriga.

KAROLINA (med en kaffebrickaV

Herrskapet har jn knappi rest sig från hordet, vet jag. Man ska väl hinna andas.FRU BERG (småleende).

Ja. bara dol kominer i dag, sa.

KAROLINA.

Kors då, det ä' väl inte kväller än !

FRU BEIiG.

Vi bär in det i salen.

KERSTIN (från fonden).

Nej, Karolina, det ä' inte värdt att ta in det Här ute ä' mycket trefligare. Ställ det där.

(Pekar på bordet.)

FRU BERG.

Fabrikörn brukar tycka om all (ä det där

inne.

KERSTIN.

Vi ha alltid druckit det här. innan jag reste ut.

KAROLINA.

Nä, hur ska det bli nu, då?

FRU BERG.

Allt se'n fabrikörn var klen ha vi tagit det dit in, och han säger själf, att . . ,

KERSTIN.

Ja, men nu ä' han gudskelof inte klen alls. Ställ det här. Karolina.

(Karolina går fram och ställer kaffet på bordet. Paus.)

FRU BERG (småleende).

Knvis som alltid, förstås! Nå, vi få väl för söka, om det smakar lika bra här.Andra scenen.

DE FÖRRA. FABRIKÖRN och verkmästar MATTSSON pratande från salen.

DAHLMAN (till Kerstin 90111 satt sig i soffan).

Sitler du här och presiderar!

KERSTIN.

Kom hit, du. pappa, här ä' plats för dig med.

(Makar åt sig i soffan.)

DAHLMAN (med en gest &t fru Berg). Damerna först och främst. Aras dem, som äras hör.

FRU BERG.

Nej tack. jag tycker inte om att packas in så där bakom ett bord. Det fick jag nog af hos Törnbloms i förrgår. Herre Gud, hela kvällen som i en sardinlåda!

DAHLMAN.

Nå, så får väl jag slinka in och bli sardin, då. (Sätter aig.) Men då ska vi åtminstone låta fisken simma Karolina, tag reda på den där konjaken, som slogs upp i går. (Karolina går.) Tänk. jag trodde Sun din skulle komma till middagen i dag.

FRU BERG.

Ah, bevara mig, han bor väl inte här, heller.

(Tar kaffekannan och häller upp at Dahlman.)DAHLMAN.

Vi hade litet att talas vid om. Dessutom har han ju vägarna hilål och ska väl tycka om att helsa på sin kära kusin. (Tar sin kopp.) Tack!

FRU BEKG.

Ja, nog går han gärna hit. det syns då. Men inte vet jag just om orsaken ska skrifvas på slägt-kärlek.

MATTSSON (småleende).

Det finns kanske flera orsaker.

DAHLMAN.

Han vet åtminstone att han alltid ä' väl kommen.

MATTSSON (aom förut).

Han hör till de älskvärda menniskorna. han.

FRU BERG.

Den ena har sitt sätt. herr Mattsson, den andra sina själsegenskaper.

MATTSSON.

Ah. så’nt har inte stor kredit nu för tiden.

KERSTIN (med en utmanaude blick på fru Berg).

Jo, det har det. Det kan ni vara säker på.

MATTS o.\.

Kanske ibland. För öfrigt ä’ han ju ocksä intelligent, en särdeles duglig kemist lill och med i vår brancho.DAHI.MAN (»krattande'.

Till och med! Skulle ni kanhända vara a('iiiiclsjiik. Mattsson ! Del ii vissl inte frill.

MATTSSON.

Afnndsjuk! Hvarför det V

FRU BERG (hejdar sig, dä hon stiir i begrepp u(t servera Mattsson).

Socker först, annars blir licrr .Maltsson inte gift.

MATTSSON (skrattar och lar socker).

Ska det vara nödvändigt, det?

FRU BERG.

Alt bli giitV

MATTSSON.

Ilm. jag menade sockret först.

FRU BEKG.

Ja. det ii’ alldeles nödvändigi. Del ena fur det andra. \i kan väl inle vara fjäril i hela ert lif heller.

MATTSSON (stött).

Fjäril!

l'RU liEKG.

J)et ä synd om de stackars flickorna,

(Skjuter skålen till Kerstiu, som aträckt fram sin kopp.)

Nå, Kerstin, då. vill inte du bli gift?

KERSTIN.

Det är detsamma, Inte tänker jag göra något för flet. åtminstone,FRU BERG (storsk rattande).

Tänker du inte göra någonting för del! (llutar hcmic med tiiiKrct.) Säg inte det. min Lilla väll. Det gör alla flickor.

KERSTIN.

Inte jag! Jag ä’ ingen kokett, om det ä det, tant menar.

DAHLMAN (smeker heuuc på hakan).

Jaså, du lilla!

MATTSSON.

Fröken Kerstin vet nog. att hon inte behöfver göra någonting för det.

KERSTIN.

Jag vet ingenting annat än att jag ska vara hos pappa. Det har jag kommit hem för, och jag bryr mig inte om några sådana där dumheter.

(Makar sig närmare intill sin far.)

FRU BERG.

Vänta bara! Vi få väl se.

(Karolina kommer in med cn bricka, besatt med konjaks-karaff och glas.)

DAHLMAN.

Så där ja, det var bra. (Sl&r i glaseu.) Nå, än Karolina, då. lägger hon socker i koppen, innan hon slår i kallet?

KAROLINA.

Jag dricker på bit, jag.

DAHLMAN.

Aj. aj. aj. det ä' inte rätta sättet.KAROLINA.

Jo, då, det ä’ en så'n drygsel med sockret, ser labrikörn.

DAHLMAN.

Men del ska läggas i först, och se’n ska kaffet slås på, för alt man ska bli gift.

KAROLINA.

Kors då, det var väl inget alt slå eller.

DAHLMAN.

In le del!

KAROLINA.

Gå och kasla hort sig at en karl! Nej, det lackar man allt för.

FRU BERG.

Så där lät det nog inte, när Karolina var ung.

KAROLINA.

När man ä’ ung, kan det väl hända, att inan har ondt om förståndet. Men gudskelof och tack, för jag kom lyckligt från det eländet. Ska det vara mera kaffe?

FRU BERG.

Ah nej. Det räcker.

(Karolina gar.)

FRU BERG.

Hon ä’ rolig, Karolina!

DAHLMAN.

.lag vet just inte, om jag tycker det. Del ä’ underligt, det där, att höra menniskor lyckönskasig tiil att aldrig Im åthjatit lifvets Itögsla lycka, och kalla det för elände,

MATTSSON.

Och ändå finns det så många, som tänka sa.

DAHLMAN.

Ja, det bevisar att lifvet ä’ hårdt ocli atl inan inte lefver normalt, ty det finns ingen normalt utvecklad menniska, som kan lala så. Man bör vara gift, och man ska vara gift för all vara en sund och lycklig menniska.

FRU BERG (taiitfiillt).

.la. det är säkert, det.

DAHLMAN.

Menniskan ä’ inte skapad att vara ensam.

KERSTIN.

Men Karolina ä’ ju inte ensam. Hon har ju liåde dig och mig som hålla af henne.

DAHLMAN.

Ser du. det ä' just andlig fattigdom, all hon kan vara nöjd med det Inte ä’ hon allt. hvarken för dig eller mig. Och ser du, min lilla flicka, utan att man ä’ allt för någon, ä’ del ändå litet tomt att lefva, åtminstone för dem, som förstå . . . Och det förstår nog de llesta, du med en gång. Ja, lifvet ä’ besynnerligt . . . (Paus.) Nu ska jag väl gå ned i fabriken etl slag. (Reser sig.)

MATTSSON (stiger upp och bockar).

Jag skulle ha gått för längesedan, jag.

(Helsar och går. Karolina kommer in och bär ut kaffet. Fru Berg tar konjakskaraffcu och gdr in i salen.)Tredje scenen.

DAHLMAN. KHRSTIN.

.KERSTIN (smyger nia; efter sin far och slår armarna om hans hals).

Tappii, du Liinkte pa mamma!

DAHLMAN (något dröjande).

.ia, mitt kära barn . . .

KERSTIN.

Stackars, stackars, lilla pappa!

DAHLMAN

Men .jag tänkte i allmänhet också, ser du . . . KERSTIN.

Pappa, jag vill försöka att bli allt för dig.

DAHLMAN (smeker henne).

l)u ä min egen lilla, rara flicka. *Mon kan du också lofva, att jag ska bli allt för dig? (Paus.) Ser du det. Det ä' allt litet värre.

KERSTIN.

Ah, pappa, du vet inte, hur mycket jag häller af dig.

DAHLMAN.

Jag tror du gör det en liten smula åtminstone.KERSTIN.

Rysligt, rysligt mycket, pappa, och jag vill försöka att. ersätta dig mamma, så godt jag kan.

DAHLMAN (smeker henne).

Milt kära, lilla barn! (P«us.) Mvad ska du göra i eftermiddag?

KERSTIN.

Jag har lofvat att gå till Klints. Beda ville sa gärna lära sig det där broderiet jag gjorde i pensionen. Kommer du inte och hemtar mig?

DAHLMAN.

Hm . . . Det tror jag inte.

KERSTIN.

Ahjo, lilla pappa, du blir så välkommen, del vel du nog.

DAHLMAN.

Jag tänkle, vi kunde vara hemma någon kväll.

KERSTIN.

Ha vi inte varit det, både i söndags och ons dags och torsdags?

DAHLMAN.

Ja. det ä’ nog sant. I söndags var ju hon här, din lilla vän med långa hårpiskan, i onsdags hade vi storfrämmande och i torsdags hade du hufvud värk, min lilla piga. Men annars vet jag, som sagdt. knappast alt vi varit ensamma en enda kväll, se’n du kom hem. Du ä’ allt en liten orolig själ, du, Stina. Tacka vet jag mina lugna kvällar

förut.KERSTIN.

Åh, fy pappa, du lyckor inlo om. alt jag ki>ni hem.

DAHLMAN.

laså! .la vissL! .laha! (Kysser hcnuc.)

KERSTIN.

Ilvad gjorde du då om kvällarna?

DAIILMAN.

Litcl af hvarje. Ibland spelade vi bräde.

KERSTIN.

Hvilka vi?

DAHLMAN.

Fru Berg och jag, förstås.

KERSTIN.

Kan fru Herg spela bräde?

DAHLMAN.

Jo, du, hon ä’ inte något bortkommet frun timmer, må du tro. Hon kau både bräde och grabusch och besique med, ooh för en tid sedan lärde hon mig ett spel, där man tar bort tvåan och trean. Det ska du lära dig. Det ä’ verkligen riktigt roligt.

KERSTIN.

Att det kan linnas menniskor, som tycka om kortspel.

DAHLMAN.

Tycker du det ä’ så märkvärdigt?

KERSTIN.

En så:n själsdödande sysselsättning!DAHLMAN.

Själsdödande! .lag tycker tvärtom det ii' ganska uppiggande, sedan inan gått en hel dag och trampat i fabriken och kontoret. Och fru lierg kan verkligen vara riktigt munter, när hon sätter till. Du skulle bara höra henne.

KERSTIN.

Tycker du om fru Herg. pappa?

DAHLMAN.

Ja. del ä’ ett präktigt fruntimmer. ,lag har da aldrig ¡ilil sä god mat, som sedan hon kom i huset.

KERSTIN.

Mat! Det u väl inte det förnämsta.

DAHLMAN.

Inte det? ilvad menar du, då?

KERSTIN.

Det kan väl hända, alt hon ä’ bra i hushållet. men tycker du inte ändå. att hon ;T . . . alt hon ii’ litet. . .

DAHLMAN.

Hvad för något?

KERSTIN.

Litel tartlig.

DAHLMAN (allvarligt).

Knkel menar du väl.

KERSTIN.

Ja. (Paus.) Oc-h så liar hon kanske inte varit så mycket med. Hon skrattar så förskräckligt ålallting, och inte kan man väl säga. alt hennes sätt ä' rikligt fint.

DA11LMAN.

Vet du, Kerstin, jag ä’ rädd för, att del snarare ä' du, som blifvit för fin alt vara tillsammans med menniskor, som ä' glada och naturliga till sitt väsen. Det ä’ inte bra all vara så där nogräknad, min lilla flicka, del ska jag säga dig.

KERSTIN.

Nogräknad! Jag ä’ väl inte nogräknad!

DAHLMAN.

Ja. adjö sa länge.

(Går åt dörren till höger.)

Fjerde scenen.

DK 1'ÖRRA. FRU BERG.

FRU BERG (i dörren med en påse och en sked).

Fabrikörn! Fabrikörn!

DAHLMAN (med handen på låset).

Ja-a.

FRU BERG.

A det inte det. jag säger, atl man ska passa fabrikörn som ett litet barn! Tänkte han inte springa ifrån pulverna nu igen.

DAHLMAN.

Pulverna! Ähä, ja, ja! Men jag ä' ju bra nu.— [-ISFRI!-] {+IS- FRI!+} RERG (härmar honom).

Ba nu! Ja, så läter det alllid. när man kommer med skeden. Mamma, jag ä’ ba nu. Men del hjälps inte.

DAHLMAN.

Töta mamma, fåj jad lippa!

FRU BERG.

Nej. det lyckas inte. Tag hit litet vallen, så ska jag laga i ordning.

DAHLMAN.

Det finns inge vatten. Det ä tlut i vallen ledninnen.

FRU BERG.

Trösta mig för det barnet! Men del finns alll vatten på bordet där borta.

DAHLMAN.

Finns det...!

KERSTIN.

Jag ska gå eller, jag.

FRU BERG (tar fram ett pulver ur påsen och sysslar ined det).

Vet dn, Kerstin, jag kan då inte begripa, hut-din pappa kunnat lefva, innan jag fick hand om honom. Jag undrar just, hur det skulle ha blifvit, om han fått fortsätta med Karolinas mat.

k’erstin.

Jag har inte hört någon klaga på hennes mat.KliLI BERG.

Nej, bevars, den duger nog, men för magkatarr passar don inte rikligt. Sesa nu ii del

här färdigt. (liiicker skeden lit Dahlman. Kerstin står bredvid med vattenglaset.)

DAHLMAN (tar pulvret, sedan vattnet, dricker, frustar och grinar). Vatten, mera vatten! (Kerstin springer efter vatten, men förekommes af fru Berg. Dahlman dricker.) lllir katl

nian slå i sä litet vatlen !

KERSTIN.

Var det för litet . ..?

DAHLMAN.

.la, del där tycks du inte förslå dig pä, min Hicka lilla. Fru Berg vet alltid, hur mycket det ska vara, hon.

KERSTIN.

.la se, jag ä’ inte något mönster, jag! DAHLMAN.

Kan bli, kan bli. (Klappar henue.) Adjö nu. Du kommer väl in pä kontoret, innan du går til! Klints.

KERSTIN.

Ja.

(Dahlman går. Paus. Kerstin tar fram en bok ur buk-skäpefc och kastar sig ned i soffan. Fru Berg sätter sig att arbeta.)

KRU BERG (ser upp).

Det måtte vara en mycket intressant bok. det där.- 20 -KERSTIN (kort).

Ja.

FRU iiERG.

Hvem ä' den af?

KERSTIN.

Det vet jag inte.

FRU BERG.

Hvad handlar den om?

KERSTIN.

En flicka

FRU BERG.

Jaså. Och en grefve?

KERSTIN (vrider pil sig).

Baron.

FllU BERG (småler; [iaus).

Jag tror. du blef stött på mig nyss?

KERSTIN.

Jag! Hvarför skulle jag bli stött?

FRU BERG.

För att din pappa tyckte, du hade slagit för litet vatten i glaset.

KERSTIN.

Tant tror visst, att jag ä’ mycket barnslig. Men det ä' jag inte.

FRU BERG.

Jo. vet du, nu åtminstone ser du ut som en riktigt liten stygg unge. där du sitter och hänger läpp. Fy, så’na fula rynkor i pannan!Äh . . .!

PRU BERG.

Det var någon här om dagen, som tyckte, du såg söt ut, men nu skulle han se dig!

KERSTIN (efter en paus, utan att se npp).

Hvem var det?

FltU BERG.

Han tyckte, du var ful som barn och var förvånad öfver förändringen.

KERSTIN.

Tyckte han jag var ful som barn? — Ja. do säger, att jag skulle ha varit del. — Kan inte tant säga hvem det var! Någon, som kände mig som barn?

FRU BERG.

Han brukade kalla dig för »den lilla rödögda synålen».

KERSTIN.

»Den lilla rödögda synålen! Nej. dol var för oförskämdt!

FRU BERG.

Du var också förskräckligt spinkig den där tiden och hade sådana stora, förundrade, röd kantade ögon.

KERSTIN.

Den där tiden! Jaså, då vet jag. Dot var när jag var ute på landet hos tant och helsade på tillsammans med moster.FRU BERG.

Nå, hvem var det då?

KERSTIN.

Det vet jag nog.

FRU BERG.

Vet du?

KERSTIN.

Herr Snndin. förstås.

FRU BERG.

Det kan du väl inte vara så säker på. Det var flera herrar ute hos oss än han.

KERSTIN.

Det kan väl hända. (Paus.) Jaså, han tyckte jag var så ful! Hade jag vetat det, så .. .

FRU BERG.

Så hade du inte tyckt så mycket om honom. Nej, det ä’ nog troligt. Det var allt bra rart emellan er. Kommer du ihåg när du gick och plockade förgätmigej åt honom och var så nöjd, när han tog dig i hand? Du kunde gå Lyst lång;a vägar med oss stora, bara du fick hålla honom i handen.

KERSTIN.

Det kan jag rakt inte minnas.

FRU BERG.

Mins du. när du kysste honom i bersån. då?

KURSTIN (kort).FRU BERG.

Nå, det behöfver du väl inte skämmas för. Du var ju bara nio år.

KERSTIN.

Åtta, förlåt mig. Jag fylde samma dag.

FRU BERG (skrattar).

Jaså. det var för att gratulera dig. då?

KERSTIN.

Äh, för resten var det bara på kinden.

FRU BERG.

Ganska underligt i alla fall. när han tyckte du var ful. Men det måtte inte ha varit så farligt med den saken, för redan när du gick och läste hade han ändrat mening till en god del.

KERSTIN.

Hur vet tant det‘.J

FRU BERG.

Jo. vi gick tillsammans en dag på gatan, när vi fick se dig. och han vände sig om elt par gånger, så jag var tvungen att fråga livad han tyckte om dig.

KERSTIN.

Nå, hvad sa' han då?

FRU BERG.

Inte ä’ hon precis vacker den där lilla bach fishen - sa’ han men det ä’ en viss slil på bonne i alla fall.

KERSTIN.

Så dumt!Kür BERG.

Jag vet inte det. För öfrigt måtte det väl vara tillräckligt försonad t, när han nu tycker du ä’ söt.

KERSTIN.

Det tycker han visst inte.

FRU BEllG.

Joo, det sa han verkligen rent ut för ett par dagar sedan, och jag undrar, om han inte tyckte detsamma, innan du for ut, för det låg ott visst sorgset allvar öfver honom, när han kom till mig och sa' den där gamla, vanliga frasen, som man alltid säger, när unga flickor reser bort.

KERSTIN.

livad ä’ det för en fras?

FRU BERG (småler).

Vet du inte det?

KERSTIN.

Nej.

FRU BERG.

»Hon blir nog förlofvad därborta.?

KERSTIN.

Menniskor ä’ alltid så tokiga.

FRU BERG.

Ja. det har du rätt i, Kerstin lilla. (Paus.) Nej, det var sant, jag får lof och ut och röra ihop stärkelsen till gardinerna, annars gör Karolina dem för styfva igen. — Kors. en så’n maska!

(Sysselsätter sig ifrigt med sin stickning.)

KAROLINA (i dörren till tamburen).

Herr Sundin!Femte scenen.

DE FÖRRA. Ingeniör SUNDIN.

(Helaningar.)

FRU BERG.

Hvem söks?

SUNDIN.

Hvem söks? Hvad ä' det för obehagliga frågor, när man kommer på visit?

FRU BERG.

Till mig?

SUNDIN.

Ahnej, kära Albertina, inga höga tankar! Dig gör man inga visiter. Det är vackerL så, om man tittar in till dig ibland.

FRU BERG.

Jaså. mig gäller inte visiten. Då måste det vara dig, Kerstin. Alltså ä' det bäst, att jag går min väg.

KERSTIN.

Nej, vet tant, det där var allt litet för fort uträknadt,

SUNDIN.

Men Albertina har då alltid haft ett myckel redigt matematiskt hufvud.

Ph vakt. 2FRU BERG (till Kerstin).

Hör du?

KERSTIN.

Men jag ä' inte så skicklig, att jag riktigt kan följa med den där uträkningen.

FRU BERG.

Nå, det kan också vara detsamma, lilla du. Jag ä' ändå tvungen att gå ut, som du vet. Fabrikörn kommer väl strax in.

SUNDIN.

Ja, de trodde nere i fabriken, att fabrikörn skulle komma snart igen. Han hade bara gått ut lör ett ögonblick. Så, om jag får vänta här .. .?

(Bugar aig för Kerstin.)

KERSTIN.

Var så god och sitt ner.

FRU BERG.

Jag kommer strax, jag med. (Nickar &t dem och går.)

Sjette scenen.

DE FÖRRA utom FRU BERG.

(Paus.)

SUNDIN.

Nå. fröken Kerstin, ä' det roligt att vara hemma igen?

KERSTIN.

Ja, det ä' klart.SUNDIN.

Jaså, ni saknar inte det gudomliga Schweiz?

KERSTIN.

Nej då! Det är mycket gudomligare alt vara hemma

SUNDIN.

Hvarför for ni dit, då?

KERSTIN.

Jag var ju tvungen att lära mig franska.

SUNDIN,

Ni tänker väl inte ge undervisning i språk?

KERSTIN.

Bli guvernant! (Skrattar till.) Trodde ni jag skulle bli guvernant?

SUNDIN.

Det ser ut som om ni skulle ta det som en förolämpning. Men, förlåt mig, fröken Kerstin, jag misstänkte verkligen inte att ni bohöfde bli det. Tvärtom tror jag, att ni skulle ha råd att själf ha en guvernant, ifall det erfordrades.

KERSTIN.

Fy, hvad det låter otrefligt, när ni säger så där! »Behöfva» och »ha råd»! Usch! Jag tyckte bara, det var en så’n lustig idé, att jag skulle kunna bli guvernant.

SUNDIN.

Nu för tiden finns det så många unga damer af välmående familjer, som försöka förtjena sitt uppehälle själfva, för att känna sig mera oberoendeaf sina föräldrar. Och jag kan inte finna nånting oresonligt i föreställningen att ni också skulle vilja det.

KERSTIN.

Men jag ska ju vara hemma hos pappa, eftersom han behöfver mig.

SUNDIN.

Jaså. gör han det? Emellertid har han ju hjälpt sig länge utan er. Ni har ju varit borta öfver ett år.

KERSTIN.

Det ä nog sant. Och inte bara det. När jag var hemma och gick i skolan, voro vi också mycket skilda åt. Jag tycker vi varit skilda åt alltsedan mamma dog. Men vi ha längtat efter hvarann. Jag vet, att han har längtat efter mig lika mycket som jag efter honom. Och nu, se'n jag ä’ fullvuxen och vi riktigt kan förstå hvarann. så ska allting bli annorlunda.

SUNDIN.

Ska det?

KERSTIN.

Ja, det ska det. Jag vet inte hur vi kunnat komma ifrån hvarann så mycket som vi gjort, om det varit skolan eller moster eller pappas affärer, eller ... Ja, jag vet inte, men när jag var liten och mamma lefde voro vi mycket mera för hvarann. Om ni visste, hvad jag höll af honom! Då jag tänker på det, tycker jag det ä' riktigtmärkvärdigt, att ett litet barn, som jag var, kunde hålla af någon så mycket.

SUND1N.

Ni har varma ögon. Jag tror, att ni kan hålla af varmt.

KERSTIN.

Jag trodde honom vara den allra bästa och ädlaste menniska, som kunde finnas på jorden, och jag skulle ha slagit den, som sagt något annat. Jag trodde han visste allting och förstod allting. Och när jag var afundsjuk på flickorna i skolan för att de hade så mycket fina saker, som pappa och mamma inte hade råd att ge mig den tiden, så tänkte jag alltid: ja, men en så’n pappa som jag har, det har ni ändå inte.

SUNUIN.

Håller ni inte lika mycket af honom nu då?

KERSTIN.

Jo, visst gör jag det, fastän inte på samma sätt, förslås. - - Och så tror jag naturligtvis inte längre, att han ä' så där ofelbar.

SUNDIN.

Nej, nej. Men na tror ni i alla fall, att ni ska bli lika mycket för hvarann igen, som när ni var ett litet barn ?

KERSTIN.

Ja.

SUNDIN.

Men det tror inte jag.KERSTIN.

Hvarför det?

SUNDIN.

Hvad som en gång är afklippt kan inte bli helt igen.

KERSTIN.

Afklippt! Hvad ä’ det som ä' afklippt?

SUNDIN.

Ert förhållande. Så länge en varelse behöfver skydd och vård af en annan för sin utvecklings skull, så länge ä’ den innerligt fästad vid denna andra, men sedan hvar och en börjat lefva sitt lif för sig, så slappas naturligtvis detta band. Se på den vilda naturen. Där känna inte ens föräldrar och barn hvarann.

KERSTIN.

Ju, men jag hör inte till den vilda naturen, jag.

SUNDIN.

Jaså.

KERSTIN.

Jag ä’ en menniska, jag, och det måtte väl vara något annat ändå.

SUNDIN.

Ja, jag vill visst inte påslå, alt inte menni-skornas känslor ä’ både starkare och varmare än andra lefvande varelsers, men i alla händelser lyda de samma lagar, hvari behofvet spelar hufvud-rollen. Ni behöfver inte längre er far så väl som förr, och därför kan han inte längre vara så mycket för er.KERSTIN.

Del ä' inte sant! Ni talar som en... en . . en som inte förstår nå'nting ... en som aldrig hållit af någon.

SUNDIM

Det ä’ inte sanl.

KERSTIN.

Emellertid så behöfver han mig nu i alla fall, och jag behöfver honom.

SUND IN.

Men om ni gifter er?

KERSTIN.

Så ska vi inte skiljas ändå.

SUND IN.

Tror ni också, att han skulle vara nöjd med att bli andra person så där. och med åren kanske tredje eller fjärde? (Paus.) För nog skulle ni väl ändå hålla mer af man och barn?

KERSTIN.

Det vet jag inte. Ni blandar ihop . ..

SUNDIN.

Nej, det gör jag visst inte. Och han ä' ju inte gammal ännu, bara femtio år. Han kan ha en treltio. fyrtio år kvar att lefva, och då begär ni. att han under hela den tiden ska föra ett så'nt där sekundalif och gå upp i er, som har andra och större intressen än honom. Nej, fröken Kerstin, det ä' för egoistiskt!KERSTI X.

Säger ni. alt jag ä' egoistisk för att jag tycker om min pappa oeh tänker hålla af honom så länge jag lefver!

SUNDIN.

Jag säger bara, att ni aldrig kan komma alt bli för hvarann, hvad ni varit förut.

KERSTIN.

Jo, jo, jo, jo, jo! Ni ä' förskräcklig! (vunder

sig bort.)

SUNDIN.

Men ni ä' väl inte ond på mig för det?

KERSTIN.

Jag vet inte, hur jag kommit alt tala med er om det här. Det angår ju ingen mer än pappa och mig, Man skulle aldrig tala om sådana saker.

(Paus.)

SUNDIN.

Det har ni kanske rätt i. (Paus.) Man bör aldrig gå in på personligheter. Men ni kan ju anta, att allt, hvad jag påstått, bara sagts om ungt och gammalt folk i allmänhet och att det alls inte ä' fråga om er. Vill ni inte det? För öfrigt kan det ju hända att ni och er far ä' ett undantag.

KERSTIN.

Tack ska ni ha.

SUNDIN.

Det ä' ju nära på som att be om ursäkt.KERSTIN.

Nära på! Ni brukar väl inte vilja vara den. som gör någonting till hälften.

SUNDIN.

Nej, det ii' verkligen inte inin vana, och eftersom ni vill, att jag ska bota fullt, så säger jag-er, fröken Kerstin, att det gör mig ondt, om jag varit ogrannlaga. Er skulle jag inte vilja såra, er minst af alla.

KERSTIN (hastigt).

Jag förlåter, jag förlåter, jag förlåter . . .

SUNDIN.

Tack! (Paus.) Hvar ska ni bo på sommarnöje i år?

KERSTIN'.

Det ä’ ingenting bestämdt ännu.

SUNDIN.

Vet ni, jag spekulerar redan på sommarnöje åt mig.

KERSTIN.

Det var tidigt!

SUNDIN.

Och har varit och sett på det med.

KERSTIN.

Hvar ä’ det då?

SUNDIN.

Jag vill inte gärna säga det. ifall det inte blir något af.

KERSTIN.

Det var besynnerligt! Hvad skulle det göra?SUNDIN.

Jo. se. . . Ja, del ska jag tala om en annan gång. Men, vet ni, strax bredvid, där jag skulle bo, ligger en rent af förtjusande liten villa, som bestämdt skulle passa alldeles utmärkt åt er.

KERSTIN.

Åt oss!

SUND IN.

Det ä’ åt Mälaren, bara en timmes väg från Stockholm. Och ni skulle se så’na vackra skogsvägar där finns. Litet hala af barr och trädrötter. men pittoreska, alldeles utmed stranden.

KERSTIN.

Men då halkade man kanske i vattnet.

SUNDIN.

i\h, jag skulle nog hålla er fast.

KERSTIN.

Ni! Men det ä’ väl inte sagdt, att ni gick

med.

SUNDIN.

Inte alltid, förstås. Men jag kunde ju inackordera mig hos er. om jag fick.

KERSTIN.

För skogsvägarnas skull?

SUNDIN.

Precis. För skogsvägarnas skull.

KERSTIN.

Det ä' bäst att höra om pappa också tycker det ä' nödvändigt.SUND IN.

Skulle ni ha något emot det dåv

KERSTIN (skrattande).

Ni ä’ för tokig! Först vill ni jag skall hyra ett sommarnöje, som jag hvarken har sett eller far veta livar det ligger, och sen vill ni jag ska la emot inackorderingar så här på rak arm. Jag ä’ väl ingen gammal enkefru heller.

SUNDIN.

Ja, men vill ni inte fara och se på det där stället, åtminstone?

KKRSTIN.

Far man på båt?

SUNDIN.

Ja.

KERSTIN.

Det ä' nog ganska roligt att göra små lustresor på ångbåt, så här om vårarna.

SUNDIN1.

Vill ni verkligen?

KERSTIN.

Ja, hvarför inle. Om pappa vill så.

SUNDIN.

Det skulle bli en förtjusande sommar, fröken Kerstin!

KERSTIN.

Tror ni?

(Paus.)

SUNDIN.

Om del bara blefve af?KERSTIN.

A det alldeles bestämdt på det stället, som ni vill bli inackorderad.

SUNDIN.

Ja se, det beror på . . . Nej. jag kan inte säga det nu.

KERSTIN.

Skulle ni inte vilja bli inackorderad hos oss., om vi bodde någon ann’stans?

SUNDIN.

Ja se. ifall... Jo. visst ville jag det! Det ä en idé, fröken Kerstin. Och er idé, er egen idé!

KERSTIN,

Min idé . . .

SI XDIN.

Ja, det ä’ ert förslag. Ni tar det väl inte tillbaka V

KEHSTIN.

Det var ju bara en fråga . . .

SUNDIX.

Men ni har ändå . . .

Sjunde scenen.

DE I ÖRRA. MAT TSSON, med eu bok i handen, ¡rån Dahlmans mm.

MATTSSON (helsar pä Sundiu).

Fabrikörn har kommit tillbaka. Han helsar och ber ingeniörn stiga in i inre kontorsrummet.SUNDI N.

Tackar. A lian ensam?

måttsson.

Ja.

SUND IN.

Så mycket bättre. (Bockar för Kerstin.)

KERSTIN.

Jag kommer in och stör er om en stund.

SUNDIN.

Hjärtligt välkommen! (Går.)

Ättonde scenen.

KERSTIN. MATTSSON.

MATTSSON.

Här ä' andra delen af Spencers utvecklings-

lära.

KERSTIN (vänligt).

Tack. det var snällt af er.

MATTSSON.

Har ni läst ut den första?

KERSTIN.

Inte riktigt.

MATTSSON (ser at bordet).

Ni håller visst på där.

KERSTIN.

Nej, det ä’ något annat skräp. Men. vet ni. herr Mattsson, ibland har jag allt litet svårt alt förstå den.MATTSSON.

Ni, ined ert goda hufvud! Nej, fröken Kerstin. det kan jag väl inte tro?

KERSTIN.

Ah. det tror ni visst. Så många gånger, som ni hjälpt mig att förstå saker. Vänta, ska

ni tå Se ! (Springer till bokskåpet ock letar bland böckerna.)

Det var nå'nting litet krångligt om viljan, på kapitlet ... Ja, hvad var det nu för kapitel? (Kommer tillbaka och sätter sig i soffan innanför bordet.) Sitt här, så

ska jag ta reda på det.

MATTSSON (sätter sig).

Tag hit den, så ska jag hjälpa er. Det ä' visst i slutet, tror jag. (Bläddrar).

KERSTIN.

Ni ä’ verkligen bra snäll, som skaffar mig böcker så här. Det ä’ så roligt att läsa allvarliga saker, som ä' nå’nting att tänka på.

MATTSSON (ser på henne under en paus).

Ni ä’ allt en ovanlig flicka, en af de ovanligaste jag lärt känna.

KERSTIN.

Har ni lärt känna så många, då?

MATTSSON.

Allja.

KERSTIN.

Men det ä' allt svårt att lära känna hvar-ann’ ändå, tycker jag. Det måsto vara genom sympati.MATTSSON'.

.la, kanske, eller en viss dragningskraft, eller -- livad ska jag säga — blick.

KERSTIN (leende).

Och ni har en så’n där dragningskraft, en så’n där — blick?

MATTSSON.

Jag vel inte precis . . . Ibland så . ..

KERSTIN.

Nej, hu, titta inte på mig så där! Har ni sett tvärsigenom mig nu?

MATTSSON.

Inte riktigt tvärtigenom, men en bit.

KERSTIN.

Hvad såg ni dä?

MATTSSON.

Jo, jag såg till exempel, att fastän ni verkligen tycker om allvarliga saker, så tycker ni ändå mera om så nt här slisk. (Pekar på den andra boken, som ligger på bordet.)

KERSTIN.

Äh. den där! Den tog jag i högen nyss för att slippa prata med tant.

MATTSSON (småleende).

Tycker ni inte om att prata med fru Berg, hon som ä’ så glad och munter.

KERSTIN.

Åhja. hon kan vara hygglig nog, förstås, men det ä’ inte alltid, man har lust att prata.MATTSSON.

Men fabrik örn trifs visst alltid bra i hennes sällskap, han?

KERSTIN.

Ja, han tycker hon ä’ treflig;.

MATTSSON.

Liksom hennes kusin, ingeniörn. De ha verkligen slägttycke. Angenäma sällskapsmenniskor, bägge två. Det ä' allt nå’nting distingneradt i hans uppträdande.

KERSTIN.

Åhja. Kanske .. .

MATTSSON.

Ni tycker kanske det ä' roligare att prata med honom, än med hans kusin?

KERSTIN.

Hvarför skulle .jag göra det ?

MATTSSON.

Ah, han vet att lägga sina ord, han.

KERSTIN (högdraget).

Jag förstår inte hvad ni menar.

MATTSSON.

Jag menar bara, att han har så lätt för att göra goda intryck. Som nu till exempel med fabrikörn. Nog tror han att Sundin ä' en öfver-dängare i svafvelsyrefabrikationen. mycket dugligare än jag.

KERSTIN.

An ni! Hur kan ni säga så, herr Mattsson? Ni måtte väl veta, hur högt värde pappa sätterpå ei\ Så skicklig och erfaren, som ni ii', finns väl inte inånga.

MATTSSON.

Det kan väl hända, men så’nt ä’ inte så nödvändigt, kära fröken.

KERSTIN.

Hvad ä’ det då. som ä’ nödvändigtV

MATTSSON.

Bara en sak. Jargon.

KERSTIN.

.largon!

MATTSSON.

M skulle bara se herr ingeniörn. hur han går omkring i fabriken och tittar i pannorna och fingrar på ventilerna och undersöker kolfvarna. Han gör sig så hemmastadd därnere, så jag väntar hvilken dag som helst, att han ska komma och ge order åt mig.

KERSTIN.

Han vill kanske sätta sig in i svafvelsvre-täbrikationen, för att söka anställning.

MATTSSON.

Det ä’ .just, hvad jag tror.

KERSTIN.

För hans sysselsättning hos herr Samuelsson ä’ ju bara tillfällig.

MATTSSON.

Ja, om jag inte misstar mig, så spekulerar han på en annan plats, någonting som min, an-(ar jag. Det linns emellertid inte många sådana, och jag tror till och med, att han inte skulle ha nå nting emot att komma hit i mitt ställe.

KERSTIN.

I ert ställe! Men ni vill väl inte bort?

MATTSSON.

Det ä’ inte fråga om hvad jag vill. fröken Kerstin.

KERSTIN.

Ja, men pappa.. . Nej, det här begriper jag rakt inte. Tror ni... ?

MATTSSON.

Jag vet ingenting, jag, men fabrikörn och herr Sundin ha mycket att talas vid om. Hvarför skulle han annars gå därnere som en tam katt och snoka i alla hål och vrår. Hvarför skulle han alltid gå fabriksvägen upp till kontoret? Och hvarför skulle det hviskas och tasslas och bli tyst, när man kommer? Det ä’ något! Jag kan våga mitt lif på, att det ä' något!

KERSTIN.

Äh, det ä’ det visst inte! Det ä’ fult af er att alltid vara så där misstänksam, herr Mattsson!

MATTSSON.

Klarsynt, fröken. Jag har hört dem tala om en ny metod.

KERSTIN.

Ja, men en ny metod ä' väl inte detsamma som en ny verkmästare.MATTSSON.

.lo, det lär det allt vara i del här fallet. Tror ni, jag ä’ blind? (Pkus.) Jag har varit här i åtta år. Jag har bringat upp fabrikationen, efter hvad både fabrikörn och andra erkänt. Jag kan nästan säga, att det ä! jag, som gjort fabriken till hvad den ä\ Ja, det kan jag. Men nu tror man mig inte längre om någonting. Jag ä’ utsugen och ska kastas bort för första bästa nvhetsmakare, som kommer.

KERSTIN.

Nej, men herr Mattsson, hur kan ni tala på det viset!

MATTSSON.

Jag har hört och sett, innan jag talat.

KERSTIN.

Men jag ska säga er, alt det ä’ ovärdigt att tänka så där om pappa. Jag vet, att han aldrig skulle vilja att ni kom bort.

MATT'SON.

Vet ni? (Fixerar henne; paus.) Jaså. A 1 1'f’t. fröken Kerstin. Jag har tänkt på det också.

KERSTIN.

Hvad menar ni nu för nagot, då?

MATTSSON.

Kanske jag skulle få stanna kvar som en underordnad . . . Det ä' kanske fråga om något kompaniskap mellan

fabrikörn och . . .

KERSTIN.

Kompaniskap!MATTSSON.

‚Ja, i fall hans ställning skulle bli. . . det vill säga, om . . . om han skulle komma i förhållande till... Ni sa’ ju, att ni visste . . .

KERSTIN.

Hvad ä’ det för inbillningar ni har!

(Paus.)

MATTSSON.

Fröken Kerslin . . . ä’ ni förlofvad?

KERSTIN.

Om jag ä!. . . Nej, vet ni, jag ber så mycket. . .

MATTSSON.

Förlåt mig. Jag vet, att jag ä’ närgången. Men man skulle verkligen kunna misstänka . . . Ja, inte för någonting annat, men fru Bergs sätt . . .

KERSTIN.

Hvad ä' det med hennes sätt?

MATTSSON.

Åh, jag vet inte, men jag tycker del ä! litet besynnerligt ibland. Hon låter ju ganska tydligt påskina, att det ä’ för er skull han kommer. Och hon har alltid ett fasligt göra att laga så ni blir ensamma.

KERSTIN.

Det har jag aldrig märkt.. . (Hejdar sig.) At minstone . . .MATTSSON.

Har ni inte?

KERSTIN (kort).

Nej.

MATTSSON.

Och mig kan hon inte tåla.

KERSTIN.

Inte det. Hvarför skulle hon inte göra det? MATTSSON.

Hon tycker väl. att vi ä' alltför goda vänner.

KERSTIN (böjer sig ned öfver boken och bläddrar i bladen).

Jag ä’ inte förlofvad, herr Mattsson. Och nu tala vi inte mer om den saken.

(Paus.)

MATTSSON.

Ni kunde gärna snäsa till mig litet mera, för det var allt bra näsvist af mig.

KERSTIN.

Ja, det var det.

MATTSSON.

Men jag kan verkligen inte låta bli att reta mig åt hennes små inmariga konster. Hon skulle allt bra gärna vilja ha er gift.

KERSTIN.

Det angår henne väl inte, 0111 jag blir gift eller ej.

MATTSSON.

Jo, jo men, det kan ni väl förstå, att det gör.KERSTIN.

Nej. det kan jag inte.

MATTSSON.

Det ä’ ju aldrig riktigt trefligt. när enklingar ha sina barn hemma.

KERSTIN (ser på honom. Paus).

Skulle hon . . .?

MATTSSON.

Blef' ni så förskräckt, fröken Kerstin? Jag skämtar ju bara.

KERSTIN.

Jaså.

MATTSSON.

Det var ju bara vanligt tanklöst prat, som man alltid kommer fram med om personer i deras ställning, om det också inte finns någon anledning-alls. Har ni aldrig själf tänkt någonting ditåtV

KERSTIN.

Nej, aldrig.

MATTSSON.

Det var lustigt. (Faun.) Hvar ha vi det där Stället nu, då? (Börjar leta i buken. Läser) »Rörelsens rvtm , »rörelsens riktning» ... Var det inte där?

KERSTIN (reser sig häftigt oeh går utåt golfvet).

Jag vet inte.

(Paus.)MATTSSON.

Bästa iröken Kerstin, har jag sagt något som . . . Nej men. ni bryr er väl inte om det där pratet. .. ? KERSTIN.

Åhnej! Nej, nej...

MATTSSON.

Hvad jag har för en olycksalig tunga! Nu kommer ni att ha agg till mig i evighet. Hvad skulle jag härinne att göra?

KERSTIN (försöker beherska sig och vara vänlig).

Hur skulle jag kunna vara ledsen på er. Ni har ju inte sagt nå'nting farligt. För resten ä’ det ju ingenting alls . . . Det ä’ bara jag, som ä’ dum . . . Jag har så’n hufvudvärk i eftermiddag .. . (Pana.) Nej, jag måste gå in . . . (Springer in till venster.)

(Mattson står och ser efter henne, tar ett bokmärke, som Kerstin suttit och lekt med, kysser det och lägger det i boken, som han sluter och lemnar på bordet. Går mot dörren till Dahlmans rum.)

Nionde scenen.

MATTSSON. DAHLMAN och SUNDIN från Dahlmans rum. Sedan FRU BERG.

DAHLMAN.

A' ni ensam här? Hvar har ni fruntimmerna? MATTSSON.

Fröken Kerstin gick just nu in. Jag skulle bara lemna en bok till henne. (Helsar och ¡tär.)DAHLMAN.

Hvar ä' fru Berg. då? (Går emot fonden.) Se där ha vi henne!

FRU BERG (från dörren till venster).

Jaså, Max ä' kvar ännu.

SUNDIN.

Men nu atår jag verkligen i begrepp att gå. Får man säga adjö at fröken Kerstin? Hon lof-vade att komma och helsa på oss på kontoret, men svek sitt löfte.

FRU BERG. '

Jag tror knappt, hon ä' visibel nu heller. Hon gick nyss in till sig och stängde dörren, så hon håller visst på att klä sig för att gå bort.

DAIILMAN.

Om hon blifvit hemma i kväll, kunde du gärna ha stannat kvar. Men nu blir det väl för trist?

SUNDIN.

Åh, för all del, men farbror vet, att jag inte har tid .. . Jag ber om min helsning till fröken Kerstin. Adjö. Albertina! (Skakar hand med Dahlman.) I öfvermorgon således.

DAHLMAN.

I öfvermorgon.

(Sundin går.)Tionde scenen.

DAHI.MAN. PRU BERG.

FRU BERG.

Herre Gud, har inte fabrikörn gått och smetat ner sig i fabriken nu igen!

DAHLMAN.

Hvad! (Tittar sig öfver axlarna ocli borstar sig med handen hvar han kommer åt på ryggen.) Döt är jll bara

litet koldam.

(Kerstin står i dörren till venster med en arbetskorg i handen.)

FRU BERG.

Jo, jag tackar för koldam! (Guider honom pä amen.) Vrid på sig! Jag vet inte, hvad det ä' för smörja! Håll upp armen. Bättre! Det här sitter allt, där det sitter, det! Kors i alla da'r, att inte fabrikörn kan ömsa rock, när han går i fabriken, som jag sagt till honom så många gånger! Den gamla sitter ju alldeles till reds vid kontorsdörren.

DAHLMAN.

Men den syns inte. för den ä' så lik tapeterna.

FRU BERG.

Har man nånsin hört på maken! Nej, hör nu, fabrikörn, ska man nu vara tvungen att gå in och hjälpa fabrikörn på med rocken också!

På vakt. 3DAHLMAN.

Ack ja, gör det, lilla fru Berg!

FRU BERG.

Ah, det passar sig inte, förstår väl fabrikörn.

DAHLMAN.

Hvarför det, då?

FRU BERG.

För jag ä' ett respektabelt fruntimmer. Var så god och kom ihåg det. Högst respektabelt.

DAHLMAN (leende).

Ä' det respektabelt att vara rädd för ett par skjortärmar?

FRU BERG.

Tyst, tyst, sådana där saker talar man inte om.

DAHLMAN.

Jaså, hvarken talar om eller ser på! Men hur bär ni er åt, när ni lagar dem då?

FRU BERG.

Jo, då tänker jag alltid för mig själf: det ä' en liten hvit sommarrock, det ä' en liten hvit sommarrock, det ä' en liten hvit sommarrock.

DAHLMAN (skrattar).

Bravo, bravo, en liten hvit. .. (Skrattar.)

FRU BERG (allvarligt).

Om fabrikörn skrattar åt mig så där, så går jag min väg tvärt.DAHLMAN.

Åh nej, gå inte. Jag tänkte, vi skulle få oss ett litet parti bräde i eftermiddag, alldeles som förr i världen. Kerstin ska ju bort.

FRU BERG.

Bräde! Det var så länge sedan, så det har jag glömt bort.

DAHLMAN.

Åh, sjåpa sig inte, sjåpa sig inte, sjåpa sig inte . . .

FRU BERG.

Och så hörs det bestämdt in till grannarna.

DAHLMAN.

Nå, hvad katten gör det, då!

FRU BERG.

Jag ä' ett respektabelt fruntimmer, jag, fabri-körn.

DAHLMAN.

Ah, pjåska sig inte, pjåska sig inte .. .

Elfte scenen.

DE l-ÖRRA. KERSTIN.

(Kerstin går stelt öfver golfvet framåt soffan.)

FRU BERG (hoppar till).

Hu, hvad du skrämde mig! Jag ä’ så nervös.

KERSTIN (sätter sig och tar upp sitt arbete).

Gjorde jag!DAHLMAN.

Ska du inte gå till Klints,J KERSTIN.

Nej!

DAHLMAN.

Hvarför det, då?

KERSTIN.

Jag har inte lust.

DAHLMAN.

Har du inte lust! Det var förskräckligt, hvad du ä’ ombytlig af dig! Nyss gick det inte för sig att stanna hemma, och nu har du inte lust att gå. Hvarför har du inte lust?

KERSTIN (långsamt).

Jag vill vara hemma hos dig, pappa.

*

Andra akten.

Scenen som i föregående akt.

Första scenen.

MATTSSON. KERSTIN.

(Det knackar p& dörren till Dahlmana rnm.)

MATTSSON (öppnar dörren sakta).

Förlåt. . .

KERSTIN (utanför till venster).

Ä’ det någon där? (Kommer in.) Goddag, herr Mattsson.

MATTSSON.

Godmiddag, fröken Kerstin! Ursäkta, jag ville bara höra, om fabrikörn kommit tillbaka eller om han kommer snart.

KERSTIN.

Jag vet inte en gång af, att han gått ut. MATTSSON.

Jaså. Jo, han gick ut för flera timmar sedan. Jag tror klockan var inte mer än tio.KERSTIN.

Det var märkvärdigt. Så tidigt brakar lian annars aldrig gå ut.

MATTSSON (småleende).

Neej. Det måtte också varit något särskildt ärende lian hade, för han var sa elegant, i redingot och nya ljusbruna handskar. Och så brådtom, som han hade att komma i väg. Det var nära på, att han snäste till Karlsson, som kom in på kontoret för att tala med honom.

KERSTIN.

Sa' han inte, hvart han skulle gå?

MATTSSON.

Nej.

KERSTIN.

Så konstigt! Han brukar alltid göra så noga reda för hvart han går, i synnerhet om han ska vara fin och gå bort och träffa någon.

MATTSSON.

,lag ville gärna tala vid honom, för jag har fått bref från min syster, om att hon kommer hit med tre-tåget, och jag tänkte gå ner och möta henne. Hon ä' bara här på genomresa till en god vän i Södertelje, och jag far lof att skaffa henne rum. Och så skulle vi, förstås, äta middag tillsammans.

KERSTIN.

Det ä’ klart. Jag kan ju säga till pappa, i fall han inte skulle komma hem, innan ni går.Kanske er syster har lust att följa med er hit pa en stund i kväll eller i morgon ?

MATTSSON.

Tack! ... Om ni verkligen vill. . .

KERSTIN.

Visst vill jag det. Det vore så roligt att få se henne.

MATTSSON.

Tack, fröken Kerstin! (Räcker heime hnnden. Paua.) Ni ä’ så vänlig . . .

KERSTIN.

Ä’- hon lik er?

MATTSSON (småleende).

Jag vill inte tala illa om henne.

KERSTIN.

Jaså. Således ä’ hon inte lik er.

MATTSSON.

Fröken Kerstin! . . .

KERSTIN.

Ja-a.

MATTSSON.

En så’n tunga ni har, precis som en liten huggorm! Men jag förlåter er.

KERSTIN.

Jag försäkrar er, att jag menade någonting vackert.MATTSSON,

•la, ja, vi förstå hvarann. (Sm&i cr och trycker

henies hand.)

KERSTIN (småler).

Ja, det ha vi alltid gjort.

MATTSSON (betydelsefullt).

Tack! — Tack! . . .

(Gär.)

Andra scenen.

KERSTIN. Sedan FRU BERG.

KERSTIN (går tankspridd framåt golf vet, men lyfter upp hufvudet och får plötsligt se någonting, som frapperar henne, i makarts-dekorationen öfver atcnieunenj-Hvad vill det här säga! (iloppar upp på en stol och börjar rycka ner några brokiga, konstgjorda blommor, «om stuckits in i buketten.)

FRU BERG (i dörren).

Hvad gör du? Nej, men Kerstin, tar du bort mina vackra blommor!

KERSTIN.

Som tant ser.

FRU BERG.

Du kunde ju be mig göra det själf, i stället för att kasta dem på golfvet så där. Det ä’ inget skräp, ska jag säga dig.KERSTIN.

Då kan ju tant ta och sätta dem i sina hattar igen. Där passa de bättre och jag vill inte, att vår salong ska se ut som ett gammalt klädstånd.

FRU BERG (plockar upp sina blommor).

.lag trodde, jag skulle göra väl, jag. Det ä’ både vackra blommor och dyrbara blommor, och inte alls illa medfarna heller, ska jag säga dig. Jag har bara haft dem en sommar i hatten. Men jag förstår nog, hvad du menar, Kerstin lilla. De passa inte i din salong.

KERSTIN.

Jag sa’ inte min salong. Pappas salong och min salong, det blir vår salong.

FRU BERG.

Men inte min. Ja, ja, ja, du behöfver inte lära mig så noga. Jag ä' inte så förskräckligt dum, heller.

KERSTIN.

Och den där mattan se’n! Hvarför ligger

den där? (Makar med foten på cn Jiteu långhårig matta framför soffan.)

FRU BERG.

Därför att din pappa fryser om fotterna.

KERSTIN.

Det ä’ då bara inbillning. Aldrig har jag hört, att det ä’ nånting märkvärdigt med hans fötter.FRU BERG.

Det ä' därför, att du inte frågat efter.

KERSTIN.

Frågar jag inte efter honom! Jo, vet tant, jag frågar allt lika mycket efter honom, som tant gör! Men atl pjåska med mattor och pallar och stolar och piller och filtar och galoscher och halsdukar och soppor och karameller, det ä’ inte min stil, det! (Ropar till venster.) Karolina!

KAROLINA (kommer in).

Ja-a. Hvad ä’ det?

KERSTIN.

Tag ut den här mattan och lägg den där den låg förut.

KAROLINA.

Det var då ett grufligt kånkande! Frun sa’ åt mig i morse att bära den hit in.

KERSTIN.

Men jag vill inte ha den här. Den förstör rummet.

KAROLINA.

Ja, det tycker då jag med, förstås. (Tar mattau

och går.)

FRU BERG.

Hör du, Kerstin, jag ska be dig om en sak. Du kunde åtminstone låta bli att förolämpa mig i tjenarnes närvaro.

KERSTIN.

Det vet jag inte af att jag gjort.FRU BERG.

Jag har mycket väl reda på, att det här inte ä’ mitt hem, så du behöfver inte påminna mig om den saken. Men jag har kommit hit för att se om det och vara värdinna, och jag vill inte förlöjligas genom att få mina befallningar om inletgjorda. Du kunde ha tagit bort mattan själf.

KERSTIN.

Ne-ej, jag har nyss tvättat mig om händerna.

FRU BERG.

Du ä’ inte snäll, Kerstin.

KERSTIN.

Ä' jag inte snäll för att jag vill ha snyggt! (Paus.) Jag kan inte hjälpa, att jag inte kan tycka, det ä’ smakfullt med gamla hattblommor i en inakartsbukett och urblekta mattstumpar framför salongssofTan. Jag tycker, det ä’ simpelt, jag. Och jag vill inte ha det simpelt! (Paus.) Pappa borde verkligen ha sett den där grannlåten på väggen! (Skrattar.) Det var dumt, att jag inte lät den sitta, så hade han fått sig ett godt skratt. Men jag ska tala om det för honom i stället.

(Går gnolande till venster. Fru Berg står och ser efter henne, tar långsamt upp en blomma, som iinuu ligger på mattan, och sjunker därefter ned på en stol. Buller i tamburen och ljud af röster. Fru Berg ser upp och lyssnar.)FRU BERG. DAHLMAN. Sedan KERSTIN. DAHLMAN.

Godmiddag, godmiddag! Ett så'nt gudaväder! Vi ha ju fått riktig sommar.

FRU BERG.

Ja, det ä' mycket skönt.

DAHLMAN.

Man skulle nästan vilja ut och hoppa och dansa i det gröna. — Men hur står det till? Det ä' visst inte riktigt bra?

FRU BERG.

Jo, för all del.

DAHLMAN.

Nej, det måtte jag väl se. Ledsen eller sjuk? (Tar henne i händerna.) Ledsen eller sjuk? Svara nu!

FRU BERG (småleende).

Ingendera delen.

DAHLMAN.

Har det händt något? (Till Kerstin, som kommer i dörren.) Vet du, hvad det ä'?

KERSTIN.

Nej, hur skulle jag kunna veta det?

FRU BERG.

Jag har litet ondt i hufvudet. Det ä' alltihop.DAHLMAN.

Hvad ska vi göra för det, då? — Men ni ser allt ledsen at också. Har ni ondt i hufvudet för ni ä' ledsen, eller ä' ni ledsen för ni har ondt i hufvudet?

FRU BERG.

Kors, såna idéer! Hvarför skulle jag vara ledsen? Och jag tror knappt jag har ondt i hufvudet heller.

DAHLMAN.

Hvar, då?

FRU BERG (skrattar).

Det vet jag inte riktigt.

DAHLMAN.

Jaså, på det viset. Det ä' kanske med er som med frun, som skickade efter doktorn. Har ni hört det?

KERSTIN.

Ja då, det talade du om två gånger i förgår för kapten Blom.

DAHLMAN.

Hon var så eländig och sjuk, så . . .

FRU BERG (skrattar).

Precis som jag.

DAHLMAN.

Och kunde inte vända sig i sängen en gång .. .

KERSTIN.

Förra gången sa’ du, att hon inte kunde blinka.DAHLMAN.

Nå. det ä' väl detsamma. Och så ville doktorn veta, hvar hon hade ondt. Ja, sa’ hon, det sitter nå’nting besynnerligt i bröstet, sa’ hon. (Fru BéTg skrattar.) Och doktorn till att bulta och knacka, men det fanns inget besynnerligt i bröstet. Ja, sa’ hon, då ä’ det visst i lungorna.

KERSTIN.

Lungorna, det ä’ bröstet, det.

DAHLMAN.

Lungorna sitter i ryggen.

KERSTIN.

Men det kallas för bröstet.

DAHLMAN.

Herre Gud, flicka, har du ingen kristlig uppfostran ! Vet du inte att lungorna sitter i ryggen?

KERSTIN.

Ja, men . . .

FRU BERG (skrattande).

Ocli så var det inget besynnerligt i ryggen heller . . .

DAHLMAN.

Nej, och inte i magen heller och inte i hjärtat heller. Ja se, sa’ hon, jag har så dåligt minne. Och så ropade hon på jungfrun . . ,

KERSTIN.

På sin man var det.

DAHLMAN.

Fia lilla, sa' hon . . .KERSTIN.

Han hette inte Fia.

DAHLMAN,

Hör da, Fia lilla, sa’ hon, hvar ä' det, jag har ondt? (Fru Hcrg 1 halsen, sa Fia . . .

Och det var det med.

KERSTIN (haliliögt).

Förra gången var det håll i sidan.

DAHLMAN.

Ska vi ringa på Karolina för att få veta, hur det står till?

FRU BERG.

Med mig! Åh skäms, fabrikörn, det ä’ bättre att fråga mig, hur det ä’ med er andra här i huset.

DAHLMAN.

Ja, det ä’ sant. Ni ä’ vakande ögat. Men därför får det inte skymmas af nå nting vått.

FRU BERG.

Så gentilf.!

KERSTIN.

Herr Mattsson ville tala med pappa. Han var nyss härinne.

DAHLMAN.

Jaså. — Hvacl var det nu jag skulle säga?

KERSTIN.

Han hade brådtom.

DAHLMAN.

Ja, jag går strax. Jo ... (Letar i tickoma.) Här ä' ett par blodapelsiner, som jag fick till prof, närjag köpte några småsaker. Om de ä' bra. kan vi skicka efter till dessert. (Häcker frukterna till fru Berg.) Sundin kommer till middagen.

FRU BERG (nickar småleende).

Jaså, gör han det. Tack! (Ger den ena »f apelsinerna &t Kerstin.) Se där, Kerstin. (Paus.) Vill du inte ha?

KERSTIN (tar sitt arbete och sätter Mg)-

Behåll den själf.

DAHLMAN.

Smaka du, Stina, den ser ju god ut.

KERSTIN.

Det var ju bara meningen att tant skulle smaka. Hvad jag tycker, betyder ju ingenting.

DAHLMAN.

Hvad ä’ det för prat! Tag den nu!

KERSTIN.

Nej.

DAHLMAN (gir till henne).

Jag förstår mig inte på dig, Kerstin lilla. Du kan väl inse, att du sårar fru Berg.

KERSTIN.

Nej, det kan jag inte. När du gaf henne dem båda två, så ska jag väl inte ta ifrån henne dem. Jag kan nog vara utan, jag. Inte behöfver du tänka på mig, inte.

DAHLMAN.

Kerstin!FRU BERG.

Du slipper, Kerstin lilla. Vi lägger dem här på ateniennen. fills du blifvit vid bättre lynne.

(Lägger hort frukten.)

KERSTIN (reser sig).

Jag ä’ inte alls vid något dåligt lynne, ska jag tala om för tant.

FRU BERG (småleende).

Jaså, det var roligt, det.

DAHLMAN.

Nej, det här står jag inte ut med. Jag känner inte igen dig, Kerstin. (Går in till sig»)

Fjerde scenen.

KERSTIN. FRU BERG.

FRU BERG.

Det ä' alldeles, som om du hade nånting emot mig. Hvad har jag gjort dig, Kerstin?

KERSTIN.

Ingenting.

FRU BERG.

Det måste ändå vara något. Vill du inte säga mig det?

KERSTIN.

Jag har ingenting att säga tant.

FRU BERG.

Men du kan väl förstå, att vi inte kan lefva tillsammans på det här viset. 1 ilera da'r har dugått och varit sur och ovänlig mol mig, och jag vet mig inte ha förtjent det.

KERSTIN.

Nej, det ä' jag, som ä' elak, ser tant. Jag ä' elak och vid dåligt lynne, som tant säger. Så nu vet tant det.

FRU BERG.

Vet du, Kerstin lilla, jag ville sä gärna att vi skulle vara goda vänner.

KERSTIN.

Jaså.

FRU BERG.

Men du vill inte? (Paus.)

DAHLMAN (i dörren till sitt rum).

Fru Berg!

FRU BERG.

Ja.

DAHLMAN.

Kom in litet till mig, så ska jag tala om nå'nting.

FRU BERG.

Jaha. Ä' det något roligt? (Går.)Femte scenen.

KHRSTIN. KAROLINA.

KAROLINA (med en vattenkarafiin. Gär till ett sidobord och sätter den ifrån sig på brickau. Betraktar Kerstin, som sitter nedböjd öfver bordet framför soffan).

Hvad i all världen! Jag tror fröken sitter och gråter! Hvad ä' det, lilla rara fröken? Har någon varit stygg mot fröken?

KERSTIN.

Ä\ inte gråter jag, inte.

KAROLINA.

Men fröken ä' inte glad. (Paus.) Ja, jag kan nog förstå, att det ä' tråkigt att gå och se på allting här i huset. Stackars lilla fröken! Herre Gud, ja, livad det ä’ eländigt!

KERSTIN.

Om jag bara kunde låta bli att gå och reta mig at henne! Men hon retar mig. Hon retar mig så ... så ...!

KAROLINA.

Det samma jag säger.

KERSTIN.

Jag kan inte tåla att se hur hon gör sig till med allt möjligt och pjåskar med pappa, som om han vore ett litet barn.KAROLINA.

Ja. man kan rent må illa af det. Jag tycker han själf skulle vara karl till att slå ifrån sig sån't där joller och pjoller. Men fabrikörn har allt blifvit mycket förändrad på sista tiden, han.

KERSTIN.

Tycker Karolina det med‘?

KAROLINA.

,la, det skulle en blind kunna se. Aldrig hörde man talas om att han var sjuk eller hade något ondt i magen förr i tiden. Och herre Gud. hvad han var rar och nöjd med allting. Aldrig hörde man ett endaste kink på maten, och hade man nå ngång inte haft tid att laga hängslena åt honom, så hjälpte han sig själf med ett stycke segelgarn. Allting gick så lugnt och bra. Men annat ä’ det nu, se'n frun fått sätta i honom sina idéer. Inte duger det, och inte duger det! Och frun, hon ska göra allting, förstås! — Jag har stickat hans strumpor i tjugo år, fröken, men nu ska frun göra det med. Fabrikörn säger, att mina

ä’ för hå-årda . . . (Snyftar och torkar sig i ögonen med förklädet.)

KERSTIN (klappar henne).

Gråt inte, Karolina lilla!

KAROLINA.

Det har hon präntat i honom, förslås . . . för det skulle han aldrig hittat på själf. . .

KERSTIN.

Nej, minsann. Men gråt inte, Karolina lilla. (Klappar henne.) Gråt inte så där!KAROLINA.

Det ä’ inte så roligt, må Iröken tro. (tjugo år och se’n ... se’n duger det inte .. .

KERSTIN.

Men jag tycker, att dina strumpor ä’ utmärkt bra, jag. Och jag vill aldrig ha några andra så länge jag lefver. Om du vill sticka åt mig, förstås .. .

KAROLINA.

Ja. nog ska jag sticka åt fröken, alltid, så många fröken vill ha, det ä’ då visst och säkert. . . Lilla, rara fröken . . . (Paus.)

KERSTIN.

Jag tycker också att pappa blifvit förändrad. Han bryr sig inte om mig så mycket som förut. Då frågade han mig om allting, fastän jag inte var fullvuxen en gång och moster var i huset. Men nu ä' det inte jag, som frågas längre.

KAROLINA.

Nej, det ä’ inte som det ska vara. Det har jag sagt länge, det.

KERSTIN.

Han ä’ inte alls som han var förr. Det var nå’nting så godt och fint hos honom, och jag minns, att jag kunde sitta och beundra honom för allt hvad han sa' och gjorde. Men det ä’ precis, som om han fått simplare sätt och smak, se’n tant kom i huset. Förr tyckte han om att läsa och gå på konserter och teatrar, men nutycker- han visst bäst om att sitta med de där af-skyvärda kortlapparna.

KAROLTNA.

Ja, ser fröken lilla, när man blir äldre, så vill man vara mera i ro, förstås, så det undrar jag då inte så mycket på.

KERSTIN.

Ah. man kan väl vara i ro, fastän man inte sitter vid spelbordet. Och så har han fått en så’n mani att berätta gamla, dumma historier och göra sig kvick. Han kan tala om detsamma om igen, som han berättat för en stund sedan. Och tant, hon skrattar lika godt åt det för det, precis som om hon aldrig hörl det förr. Och det tycker pappa ä' roligt, förstås. Du skulle bara se hur hon gör sig till!

KAROLINA.

Hon vet allt livad hon gör, hon. Ja, ja, man får väl se hur det går.

KERSTIN.

Prata inte så där, Karolina!

KAROLINA.

Jag säger ju ingenting, jag! (Paus.) Vet fröken af, att det ska bli främmande till middagen?

KERSTIN.

Ja, pappa sa’ att herr Sundin skulle komma.

KAROLINA.

Ingen mer?KERSTIN.

Nej, inte det jag vet.

KAROLINA.

Jag tänkte, det skulle bli nå'nting storartadt. jag, för fabrikörn har skickat hem champagne. Det skulle vara hemligt, förstås, för han sa’ åt mig att gömma buteljerna. Men för fröken behöfver det väl inte vara något smussel, tycker jag.

KERSTIN.

Det var besynnerligt!

KAROLINA.

Och så skickade han Mari att köpa fågel och beställa glace.

KERSTIN.

Hvad kan vara meningen med allt det där?

KAROLINA.

Och så fin som fabrikörn ä’ själf sen! Nya rocken!

KERSTIN.

Och hvad skulle han ute så tidigt i morse, utan att tala om, hvart han skulle gå?

KAROLINA.

Ja, jag undrade, jag med.

KERSTIN.

Han väntar väl hit någon mera.

KAROLINA.

Nej, vet fröken, det tror jag inte, för, sannin gen att säga, skulle det inte beställas glace förmer än fem personer, precis så många, som herrskapet ä\ med herr Sundin till.

KERSTIN.

Men hvarför skulle det bli så festligt då?

KAROLINA.

Det ska väl firas nå’nting, förstås.

KERSTIN.

Men det ä’ ingen födelsedag eller namnsdag eller bemärkelsedag som jag vet. (Tänker efter.) Nej, det ä’ jag säker på.

KAROLINA.

Det ä’ väl inte så sagdt, att det ä’ nå’nting, som varit, som ska firas, kära fröken. Det kan väl också vara något, som ska bli.

KERSTIN.

Hvad skulle det kunna vara? — Ghampagne och glace!

KAROLINA.

Ja, man vet inte. Det händer mycket, som ä’ besynnerligt nu för tiden.

KERSTIN (häftigt).

Karolina! (Paus.) Nej, det kan du väl inte tro! Skulle de kunna . .. Redan? . . .

KAROLINA.

Kära fröken lilla, så'nt där går så fort. så! Det ä’ som att tända eld på spån.KERSTIN.

Tyst! Jag tror det inte. Pappa skulle väl ha sagt något åt mig. Det kan inte vara möjligt Åh, Karolina!

KAROLINA.

Tag inte ve sig så, lilla, rara fröken. Det kanske inte ä’ så farligt, när allt kommer omkring.

KERSTIN.

I dag! — Nej, nej, nej!

KAROLINA.

Ah nej, det ä' nog inte på det viset. Fabrikörn ä’ nog förståndig . . .

KERSTJN.

Jag ska ha reda på det. Jag ska göra ett streck i räkningen. Vänta bara . . . Jag ska nog leta ut det. Och om det ä' så . . . då . . . då går jag min väg. Jag vet inte hvart. men jag går! Jag går . .

KAROLINA.

Fröken lilla, fröken lilla. . .!

KERSTIN.

Karolina, var snäll och gä och se efter om herr Mattsson har gålt. Om han ä’ kvar, så bed honom komma hit. Jag vill tala med honom.

KAROLINA.

Ja. ja. det ska jag göra. (Går åt höger.)

På vakt.

4Sjette scenen.

KERSTIN. FRU BERG.

FRU BERG (möter Karolina i dörren).

Om Karolina söker fabrikörn, så ä’ han i fabriken.

KAROLINA.

Jaså, ä’ han det. (Går.)

KERSTIN.

Nå, var det något roligt, pappa hade att tala om?

FRU BERG.

Det var bara om middagen.

KERSTIN.

Och det skulle jag inte få höra.

FRU BERG.

Kära du, det var ju om maten. Han hade köpt litet smått, när han var ute.

KERSTIN.

Jaha. Champagne, fågel och glace.

FRU BERG.

Hur har du fått veta det?

KERSTIN.

Tant ska inte tro, att jag låter hålla mig utanför allting heller.FRU BERG (skrattande).

Kors. inte visste jag, att du intresserar dig så mycket för maten. I morgon få vi köttbullar och bruna bönor, du, och buljong till supanmat.

KERSTIN.

Det har jag inte bedt att få veta.

FRU BERG.

Hur ska jag kunna ana, hvad du vill veta eller inte veta, kära barn. Du brukar ju tycka om köttbullar och bruna bönor.

KERSTIN.

Jag vill bara, att man inte ska ha några hemligheter för mig.

FRU BERG.

Efter hvad jag vet, ä' det ingen menniska, som velat halla dig i hemlighet hvarken om champagnen eller köttbullarna.

KERSTIN.

Jaså. Karolina sa', att pappa hade sagt.. .

Sjunde scenen.

DE FÖRRA. MATTSSON. KAROLINA efter honom, pussemr tyst genom rummet.

MATTSSON (helsar pii fru Berg).

Fröken Kerstin ville tala med mig.

KERSTIN.

Ja, det var riktigt bra, att herr Mattsson inte hade gått än. Jag kom att tänka på, att nigärna kunde ta er syster med er hit till middagen .. .

MATTSSON.

Tackar, om ...

FRU BERG.

Er syster ? . . .

KERSTIN.

Herr Mattsson ska gå och möta sin syster, som kommer med tre-tåget. Och som hon inte har några bekanta här, så kan hon ju lika gärna komma till oss som att gå och äta på hotell.

MATTSSON.

Ni ä' verkligen så god och vänlig, fröken Kerstin, så jag vet inte, hur jag ska kunna tacka er . . . Men fabrikörn kanske . .

KERSTIN.

Åh, jag ska säga åt pappa. Det ska han tycka bli roligt.

FRU BERG.

Bara inte er syster ä' trött efter resan? Det blir bra påkostande att kuska ända hit bort med detsamma. Vi äter half fyra.

KERSTIN.

Vi kan väl vänta litet, om så ä'.

MATTSSON.

Nej, det ä' inte värdt. Jnte något omak för vår skull.KERSTIN.

Det blir det visst inte. Nu vill jag, att hon ska komma, ser ni.

MATTSSON (bugar).

Efter som ni vill. . .

KERSTIN.

Helsa henne riktigt hjärtligt och säg, att hon ä' mycket välkommen. Glöm inte del.

MATTSSON.

Tack, fröken Kerstin. Jag glömmer aldrig, hvad ni säger.

KERSTIN.

Det var snällt.

(Mattsson bugar och går.)

Åttonde scenen.

KERSTIN. FRU BERG.

FRU BERG.

Hvarför bad du henne komma hit till middagen ?

KERSTIN.

Därför, att hon ä' syster till herr Mattsson, och jag tycker, man borde visa någon vänlighet mot honom, som varit så länge hos pappa och alltid stått på hans bästa. Tant har1 väl ingenting emot det?

FRU BERG.

Nej, hvarför det. Bara glacen räcker, så.KERSTIN.

Man kan väl skicka efter mer.

FRU BERG.

Ja, det förstås.

KERSTIN.

Eller tycker tant, hon ska komma att störa middagen på något vis.

FRU BERG.

Neej. Hvad menar du? Hvarför ser du på mig så där?

KERSTIN.

Tant tycker inte om, att hon kommer.

FRU BERG.

Jag tycker bara, det ser litet angeläget ut. Hon kunde väl ha kommit på eftermiddagen eller i morgon.

KERSTIN.

Men, ser tant, jag ä' verkligen angelägen att visa herr Mattsson, att vi sätter värde på honom. Det gör honom godt.

FRU BERG.

Det ä' nog mycket snällt tänkt, Kerstin lilla. Men jag ska säga dig en sak. Akta dig att vara alltför vänlig mot herr Mattsson.

KERSTIN.

Hur så?

IRU BERG.

Därför alt du kunde få obehag af det.KERSTIN.

Obehag!

FRU BERG.

Och så ä- det synd om honom.

KERSTIN.

Nej, nu förstår jag rakt inte.

FRU BERG.

Han kan göra sig inbillningar.

KERSTIN.

Om hvad?

FRU liERG.

Om dig.

KERSTIN.

Om mig!

FRU BERG.

Ja visst. Tror du inte, han kan göra sig förhoppningar, han så väl som andra. Har du inte märkt nå'nting?

KERSTIN.

Att han ä' förtjust i mig? (Skrattar.) \Tej, vet tant, det var för galet. Det ä' verkligen aLt ha fantasi.

F'RU BERG.

Du anser naturligtvis, att du står för högt öl ver honom, för att han skulle våga tänka pä något sådant, han som både ä' lytt, ful och fattig.

KERSTIN.

Åh, inte för det. . .IRU BERG.

.Jo, nog a det för det. Men skratta inte. du. Kerstin. Han kanske inte har så lätt att få klart för sig, att din vänlighet bara kommer af medlidande, ty hvad som än fattas en karl, så har jag aldrig märkt, alt det fattas honom egenkärlek.

KERSTIN.

För det första ä' herr Mattsson alls inte egenkär. Och för det andra ä' jag inte vänlig mot honom bara af medlidande. Jag tycker om honom, för han ä1 hygglig och har godt hufvud. Och han tycker om mig, för han kan tala allvar med mig och inte behöfver prata nonsens som med andra flickor. Och för öfrigt borde då hvilken förståndig menniska som helst kunna se, att han inte ä' mera förtjust i mig än i Karolina.

FRU BERG (smäleende).

Då ä' jag väl ingen förståndig menniska, då.

KERSTIN.

Nej. för tant vill inte vara det. Tant försöker alltid bry mig för sådana där saker, om tant kan.

FRU BERG.

Hvad säger du! Försöker jag? . ..

KERSTIN.

Ja, det gör tant.

FRU BERG.

Det kan nog hiinda, att jag skämtat någon gång, men nu talade jag allvar.KERSTIN.

Tant har nog haft mening med, hvad tant sagt förut också.

FRU BERG.

När då?

KERSTIN.

Åh. det ä' många gånger.

KRU BERG.

Om hvem då?

KERSTIN.

Det säger jag inte. Men nog vet jag, hvad tant vill, alltid.

FRU BERG.

Hvad vill jag då?

KERSTIN.

Tant vill ha mig gift.

FRU BERG.

Ja, Kerstin lilla, det vill jag visst, det. Om du bara får en bra man, så ä' det väl det lyckligaste, som kan hända dig.

KERSTIN.

Och tant med.

FRU BERG.

Mig?

KERSTIN.

Om jag får en man. ja! Då blir tant lycklig.

FRU BERG.

Jag! . . . (Småler.) Ja, jag säger ju . . .KERS1IN.

För då kommer jag bort ur huset.

FRU BERG.

Skulle jag bli lycklig, för att du kommer ur huset? — Hvad tror du om mig, Kerstin?

KERSTIN.

Att jag går i vägen för tant.

FRU BKRG.

Kerstin! (Paus.) Säg ut, hvad du menar.

KERSTIN.

Ingenting just. (Paus. Viinder sig emot henne.) FÖr resten ä' det andra, som menar detsamma som jag.

FRU BERG.

AU jag vill ha dig ur huset?

KERSTIN.

Ja, det ä’ aldrig bra, när en enkling har sina barn hemma.

FIIU BERG.

O, Gud!

KERSTIN.

Tant vill försöka att ta pappa ifrån mig!

FRU BERG.

Kerstin, hur kan du säga så . . . Kerstin! .. .

KERSTIN.

Jo, det vill tant! Tant har gjort sig till för honom, pjåskat med honom och inbillat honom, jag vet inte hvad, men han ä’ inte längre, min gamla kära pappa. Han bryr sig inte om mig mera! Jag ä' ingenting för honom. Jag hadelängtat så mycket efter mitt gamla hem och min kära. älskade pappa, som jag tänkte på så ofta. Och vi skulle ha lefvat så lyckliga och hållit af hvarann och varit mycket mera för hvarann än nå'nsin förut och aldrig, aldrig skiljas åt. Och jag kom hem så glad och lycklig, och så . .. så. . . så ä' han borta för mig. Men jag ska gå. . . Jag ska gå min väg. (Paus.) Se’n blir det bättre och trefligare för er bägge två. Tant kan hålla på med sina mattstumpar och yllehalsdukar och sätta upp sina gamla hattblommor på väggarna. Ingen ska komma och säga nånting mera, för jag måste bort. . . jag måste. Jag kan inte gå här och se pä, hur allting stjäls ifrån mig, allting, allting, både pappa och allting annat.

FRU BERG.

Du säger, att jag gjort mig till?

KERSTIN.

Ja, det säger jag.

FRU BERG.

Det kan du inte tro.

KERSTIN.

Jag tror, hvad jag ser.

FRU BERG.

Och du har sett det, riktigt sett det?

KERSTIN.

Både jag och andra. Och det har ju lyckats tant bra. (Paus.) Hvarför ska det bli en så elegant middag i dag med glace och champagne?FRU BERG (matt).

Det vet jag inte.

KERSTIN.

Nå, men hvarför ville tant inte att fröken Mattsson skulle komma? (Skrattar.) Jag visste väl jag, att tant skulle bli ängslig. Säg mig nu, det gör väl ingenting, ska det bli eklatering i dag?

(Paus.)

FRU BERG.

Oeh jag, som höll af dig, Kerstin. När du var ovänlig trodde jag inte det var din mening att vara det. Jag förstod inte. . .

KERSTIN.

Skulle jag kanske vara vänlig och glad, när man stjäl ifrån mig allt hvad jag har!

FRU BERG.

Och det har jag gjort?

KERSTIN.

Ja. (Paus.)

FRU BERG (reser sig).

Du har rätt, Kerstin. Vi två kan inte lefva tillsammans.

(Går till venflter.)Nionde scenen.

KERSTIN. SUNDIN.

(Kerstin går till venster, men stannar obeslut9am och går tillbaka till bordet, där hon tankspridd står och leker med sitt handarbete.)

SUNDIN (från Dahlmans ram).

Ursäkta att jag stiger på så här, men jag ä' hitkommenderad af er far.

KERSTIN.

Välkommen!

SUNDIN.

Jag märker att jag har den oturen eller turen att vara en hel halftimme före min tid. Men jag får skylla på mitt otrogna ur. (Tar upp sitt ur och jämför det med salongspendylen.) Nej. minsann, det tvcks verkligen vara ett sanningsvittne. Då måtte jag ha gått mycket fort.

KERSTIN.

Det gör ni visst alltid,

SUNDIN.

Nej, det beror alldeles på hvart jag ska. Den här vägen ä' så lätt att gå.

KERSTIN.

Så ni går den på en halftimme mindre än ni beräknat?SONDIN.

Tre kvart, fröken. Jag har varit en kvart nere i fabriken också och hjälpt er far.

KERSTIN.

Med hvad då?

SUNDIN.

Med att titta på.

KERSTIN.

Ni tänker visst sätta er in i svafvelsyre-tillverkningen, har jag hört?

SUNDIN.

Ah, det där har jag på mina fem fingrar förut. Det ä’ ju bara ett litet dockkök, det här. Då skulle ni se i Tyskland!

KERSTIN.

Jaså. ni ä' så hemma i det? Då skulle ni väl utan vidare kunna öfverta herr Mattssons plats, ifall han lemnade oss?

SUNDIN.

Åhja, hvad förmågan beträffar, så .. .

KERSTIN.

Hvad ni måtte vara skicklig! Och pappa, som alltid ansett herr Mattsson som oöfverträfflig.

SUNDIN.

Ja, han har sitt gifna område, och inom det ä’ han ju mycket duglig. Det ä’ inte fråga om det, till med den praktik, som han har.

KERSTIN.

Men ni har många områden, ni?SUNDI N.

Mer än ett åtminstone. Mina tankar flyger. Ni ska tro att jag ä’ liksom litet uppfinnare, fröken. Få se, om jag inte kommer och förvånar er en vacker dag.

KERSTIN.

Hur skulle ni kunna komma att förvåna mig! Man väntar ju så mycket af er med en sådan begåfning, som ni har. Papp^ skulle ha er i fabriken, så blefve det nog annan fart.

SPNDIN (ser på henne; ptt&s).

Kanske. . .

KERSTIN.

Men det ville ni väl inte? Vid ett sådant litet dockkök som det här?

SUNDIN.

Åhå, liten kunde väl bli stor. Men .. .

KERSTIN.

,1a, om ni tog hand om det, skulle vi nog snart komma så långt, att vi inte behöfde vara afundsjuka på Tyskland.

SUNDIN.

Nej, nej, nog skulle man kunna åka fram ett stycke i marknaden, alltid. . . (Paus.) Men hör nu, fröken Kerstin, jag tror ni sitter och drifver med mig.

KERSTIN.

Gör jag!SUNDIN.

Ja, det gör ni. Ni sitter där och säger mig med en oförskräckt öppenhjärtighet, att jag ä’ en storskrytare.

KERSTIN.

Så ni kan hitta på! Har jag sagt det. jag? Jag har ju bara hållit med er om, hur duglig ni ä’.

SUNDIN.

Ja visst, ja.

KERSTIN.

Och det måtte väl vara artigt, det, inte annat än jag kan förstå.

SUNDIN.

Sitt nu inte där och spela oskyldig, fröken Kerstin. Det går inte. Aldrig kunde jag tro, att er lilla välbildade mun kunde innehålla en så stor giftblåsa.

KERSTIN.

Fy, så fult sagdt!

SUNDIN.

Egentligen borde jag stiga upp och gå min väg sedan jag tackat er för er sällsynta uppriktighet. Men jag kan inte vara ond på er. Ni har en så'n lustig min när ni ska försöka vara elak. Den klär er inte, men den ä' rolig.

KERSTIN.

Tycker ni det!

SUNDIN.

Och så kan man inte stå ut med att vara förargad i det här härliga vädret. Jag tror manskulle njuta af det till och med i en mörk källare. Eller om det inte ä' vädret, så ä' det något annat i atmosferen, som gör att man blir stålsalt mot alla obehagliga inflytanden. Jag förlåter er, fröken Kerstin.

KERSTIN.

Tack så mycket, men jag kan nog lefva ändå.

SUNDIN.

Högfärdig, förstås! (Paus.) Jag får lof att tala om något för er. Minns ni jag nämnde, att jag tänkte skaffa mig sommarnöje?

KERSTIN.

Ja.

SUNDIN.

Nu ä' det gjordt.

KERSTIN.

Detsamma som ni tänkte på förut?

SUNDIN.

Precis.

KERSTIN.

Jaså. Jag gratulerar.

SUNDIN.

Kommer ni ihåg det andra vi talade om, då?

KERSTIN.

Hvad då?

SUNDIN.

Kommer ni verkligen inte ihåg det?

KERSTIN (dröjande).

Joo, det var visst några fantasier om en villa för oss med.SUNDIN.

Nu far vi ut och ser på den en at' dagarne. Eller hur? Jag ä' säker på, att ni ska tycka om den. Den ligger så hänförande vacker där uppe i skogsbacken.

KERSTIN.

Det ä' väl inte så brådtom. Det ä' ju bara april ännu.

SUNDIN.

Nej, det ä' redan april, fröken. Tänk. om den skulle bli uthyrd.

KERSTIN.

Ja, då finge vi väl tänka på något annat.

SUNDIN.

Något annat, ja! Men nu kan jag inte inackordera mig hos er, om ni bor någon annan stans.

KERSTIN.

Det vore väl heller inte så farligt. Ni kunde väl få det lika bra i en annan familj. (Paus.)

SUNDIN.

Ni vet nog att det inte skulle vara detsamma. (Paus.) Hvarför har ni förlorat lusten nu, fröken Kerstin? Här om dagen, när vi talade om att fara ut och se på stället, var ni ju riktigt lifvad för saken.

KERSTIN.

Jag tror inte att pappa tycker om att bo utåt Mälaren.SUNDIN.

Det har ni åtminstone inte hört af honom själf, för när vi talade om det i förmiddags, tycktes han vara mycket hågad att fara ut.

KERSTIN.

Jaså, ni har redan talat med pappa?

SUNDIN.

Ja.

KERSTIN.

Jag tänkte be honom att få resa till en badort, i stället för att bo på sommarnöje. Jag har aldrig varit vid någon, och det vore rätt roligt att få se sig omkring litet.

SUNDIN.

Det ä' således ni som inte vill.

KERSTIN.

Vill! Det ä' inte godt att bestämma så här fort. (Paus.)

SUNDIN.

Ni ä' nyckfull. Eller också . . . Säg rent ut, fröken Kerstin, ä' det för att ni inte vill bo pä samma ställe som jag?

KERSTIN.

En så'n fråga!

SUNDIN.

Ja eller nej.

KERSTIN.

Vi kan ju tala med pappa, då.SUNDIN.

Del ä' inte hans mening jag vill veta. .lag vill veta hvarför ni inte vill det. Ni ville det förut.

KERSTIN.

Det var ju bara ett löst förslag.

SUNDIN.

Nej, det var inte något löst förslag. Det var ganska allvarligt menadt, det vet ni nog. Men jag börjar märka, att ni ä' förändrad, fröken Kerstin.

KERSTIN (nervöst).

Hur kan ni säga så?

SUNDIN.

Jo, det slog mig från första stunden jag kom in, fastän jag inte ville tro det. Jag var inte vid lynne att tro det. Det ä' som om ni vore hätsk emot mig. Ni drifver med mig och vill försöka komma åt mig . .. Men nu måste jag veta hvad det ä', som misshagat er. Tycker ni jag går här för mycket, fröken Kerstin?

KERSTIN.

Jag förstår inte hvad det ä' åt er!

SUNDIN.

Ni får tycka att jag ä' besynnerlig eller galen, det bryr jag mig inte om. Men säg mig om det ä' för min skull ni inte vill fara ut och se på det. där stället?KERSTIN (oroligt).

För er skull 1 hvarför skulle det vara för er skull?

SUNDIN.

Hvarför, då?

KERSTIN (reser sig).

Vi kan ,ju tala om det där en annan gång. SUNDIN.

Jag släpper er inte förr än ni sagt det.

KERSTIN.

Hvad ska jag säga?

SUNDIN.

Om det ä' för min skull. (Paus.)

KERSTIN (häftigt).

Det kan inte bli något af med det där sommarnöjet.

SUNDIN.

Hvarför?

KERSTIN.

Jag vill inte. Hvarför ska ni plåga mig? Jag vill inte! Jag vill inte! Jag vill inte!

SUNDIN.

Jag ska inte plåga er mer, fröken Kerstin.Tionde scenen.

DK FÖRRA. FRU BERG från venster, klädd i xlter-klåder och med en väska i handen.

KERSTIN.

Ska tant gå ut?

FRU BERG.

Ja, som du ser. — Det ä' bättre att jag går än du.

KERSTIN.

Tänker tant verkligen ... I dag ...0 FRU BERG.

Du tycker nog inte det ä' för tidigt, Kerstin

lilla.

KERSTIN.

Nej, nej, gå inte, tant, gå inte! Hvad ska pappa säga? Han tror att jag. ..

FRU BERG.

Helsa honom, ä' du snäll. Jag skulle vilja tacka honom för all hans vänlighet och godhet under den här tiden. Men det ä' inte värdt. (Vänder sig bort.) Det skulle bara bli svårare än det ä' ändå. Helsa honom från mig. (Paus.) Jag skrifver se'n ... Adjö . ..!

(Går mot tamburdörren. Kerstin rusar ut till venster.) SUNDIN.

Hvad vill det här säga, Albertina?FRU BERG.

Det vill säga, att jag ä' bortkörd härifrån. Adjö! Jag måste gå innan fabrikörn kommer.

SUNDIN.

Bortkörd! Af hvem?

FRU BERG.

Nej. inte precis bortkörd, men jag måste gå i alla fall.

SUNDIN.

Hvarför det?

FRU BERG.

Ser du, Kerstin och jag kan inte trifvas tillsammans längre.

SUNDIN.

Hur så, då?

FRU BERG.

Hon tror . . . Hon tycker så mycket om sin far, och nu inbillar hon sig . . . Ja, du förstår nog. . . För en stund sedan sade hon mig åtskilligt . . . (Trycker näsduken mot ögonen.) Jag tror llOn inte har något hjärta. Nej, det har hon inte. Jag kan inte stanna här längre.

SUNDIN.

Jag följer med dig. Jag har heller ingenting mer att göra här i huset. . . (Paus.) Men jag måste i alla fall la afsked af farbror.

FRU BERG (räcker honom handen).

Då går jag.Elfte scenen.

DE FÖRRA utom KERSTIN. DAHLMAN från sitt rum. DAHLMAN.

Hvad nu då? Ska del bära af ut, midt i middail? (Paus.)

FRU BERG.

Ja-a. (Paus.) Jag måste bort till. . . min syster. DAHLMAN.

Och middagen, då? Vår lilla trefliga festmiddag! — - Ä’ det någon, som ligger för döden? I RU BERG.

Nej, men . ..

DAHLMAN.

Ni ser så besynnerliga ut, bägge två. Hvad har händt? (Ropar.) Kerstin!

FRU BERG.

Jag ska skrifva se’n. (Trvoker näsduken mot ögonen.) Tack för allt! . ..

DAHLMAN.

Skrifva! (Paus.) Hvad ä' del här för spektakel! Kan du förklara mig det, Max?

SUNDIN.

Dumheter! (Vänder honom ryggen.)

DAHLMAN.

Nå, men så säg. då! (Paus.)SUNDIN.

Adjö, farbror! Jag kan inte låta henne gå ensam, så upprörd, som hon ¿i’.

DAHLMAN.

Ja, följ med henne och ta reda på, hvart hon tar vägen. Jag ska nog laga, så det blir bra igen. Det kan ju inte vara annat än tokerier, något gnabb med Kerstin eller Karolina.

SUNDIN.

Tack för allt, hvad farbror gjort för mig och för all vänlighet,

DAHLMAN.

Tackar du mig också! Tänker du inte heller komma tillbaka*?

SUNDIN.

Jo, vi träffas nog. (Går.)

DAHLMAN.

Så slutade den här glada dagen! (G&r af m-h au i rummet.)

Tolfte scenen.

DAHLMAN. KERSTIN.

KERSTIN (frän vcnster).

Pappa ropade på mig . ..

DAHLMAN.

Del var en bra stund se’n. det.

KERSTIN.

Jag väntade, tills de skulle gå.

På vakt. 5DAHLMAN.

Hvarför väntade du på det? (Paus.) Säg! (Paus.) Var du rädd att stå till svars för fru Berg? För det ä’ väl ändå du, som ställ till hela det här spektaklet!

KEBSTIN.

Sa’ tant nå'nting om mig?

DAHLMAN.

Åh nej, hon ä’ inte ett sådant fruntimmer, som springer med skvaller. Men det är lätt att förstå, att. . .

KERSTIN (tyst).

Skulle hon inte komma igen?

DAHLMAN.

Komma igen! Hon hade till och med tänkt gå härifrån för alltid utan att ta afsked af mig. (Paus.) Vill du vara god och säga mig, hvad som passerat er emellan. (Paus.) Svara! (Paus.) Du vill inte. (Paus.) Du måtte ha förolämpat henne bra svårt, efter som hon drifvits till nå’nting sådant. Lemna vårt hus utan öfverenskommelse, utan afsked, utan att stanna dagen till slut, utan alt ens vara kvar öfver middagen, vår lilla glada, trefliga middag, som vi skulle haft för Sundin.

KERSTIN.

För herr Sundin!

DAHLMAN.

Ja, jag hade, förstås, tänkt ut det så bra. Det skulle bli en öfverraskning för er, när jagsatt där vid bordet och utbragte en skål i champagne för att han blifvit disponent vid Angsta bruk, som jag gått och arbetat för en längre tid. I dag på middagen blef det ändtligen afgjordt, och jag trodde, vi skulle haft oss en glad dag. Och i morgon var det sagdt, att vi skulle fara ut till Ängsta och se om vi kunde få oss ett sommarnöje där ute. Men ingenting går som man tänker och vill. Nu har du förstört alltihop, hela glädjen!

KERSTIN.

Det har således aldrig varit fråga om att herr Sundin skulle till pappas fabrik?

DAHLMAN.

Nej. Hvem har inbillat dig det?

KERSTIN.

Ingen. Jag tänkte bara ... Var han också ond, när han gick?

DAHLMAN.

Naturligtvis. Han tog också afsked, som om han aldrig tänkte komma igen mera. Och det är inte att undra på, efter ett sådant bemötande mot hans kusin . . .

KERSTIN.

Hvad sa’ han?

DAHLMAN.

Han sa', alt det var en skandal . ..

KERSTIN.

Skandal! . . .DAHLMAN.

Ja, jag kommer inte så noga ihåg det. Men vet du, Kerstin, du skämmer ut dig för alla men-niskor, och mig med. Hvad ska man tänka om oss? Jag riktigt blygs. (Paus.) Och här står jag som ett får och vet ännu ingenting. Men nu har jag inte lust att vänta längre. Vill du säga mig hvad som passerat, eller vill du inte?

KERSTIN.

Jag sa' bara åt tant. . . (Pans.)

DAHLMAN,

Fram med sanningen!

KERSTIN (faller honom nm halsen).

Kära, älskade pappa! . ..

DAHLMAN (häller henne ifrSn nig).

Inte så . .. inte så! . . .

KERSTIN (smyger sig intill honom igen).

Ah, pappa, pappa!.. .

DAHLMAN.

Det ä' bättre, du talar om för mig, hvad det här ska betyda.

KERSTIN.

Jo, ser du. . . Ah, pappa, se inte så där strängt på mig! Håller du inte af mig mera? Säg, att du gör det!

DAHLMAN.

Seså, Kerstin! , , .KERSTIN.

Jag bryr mig inte om nå'nting! Jag vill bara veta, om du håller af mig eller ej. Säg, att du håller af din lilla Stina som förr, alldeles som förr.

DAHLMAN.

Visst gör jag det, kära barn, det vet du väl! Inte gråta . . . Inte gråta .. .

KERSTIN (släpper honom).

Nej, det gör du inte, det ser jag nog. Ah. hvarför skulle jag komma hem! Hvarför skulle jag komma hem!

DAHLMAN.

Hvad går åt dig, Kerstin?

KERSTIN.

Allting ä' så förändradt.

DAHLMAN.

Förändradt! Hur så?

KERSTIN.

Förr i tiden höll du af mig. . .

DAHLMAN.

Men inte nu? — Vet du, min lilla. . .

KERSTIN.

Då höll du ba/'a af mig.

DAHLMAN.

Du måtte väl inte vara afundsjuk! (Paus.) Kerstin, Kerstin, hvad har du för ett lynne!KERSTIN.

Jag tål inte, att någon kommer och försöker tränga sig emellan oss.

DAHLMAN.

Du har väl inte sagt nå'nting sådant åt fru Berg?

KERSTIN.

Jo, det har jag.

DAHLMAN.

Men det går sannerligen för långt. Ä' du förryckt, flicka!

KERSTIN.

Hon försökte alltid visa dig, att jag ä' öfver-(lödig. Jag dugde, förstås, ingenting till. Jag förstod mig inte på dig. Jag var inte rädd om dig. Jag visste inte en gång, att du var sjuk. Men hon förstod sig på dig, hon, som inte varit i huset mer än ett år. (Paus.) Tror du. jag ville gå här och vara ingenting för dig, medan hon. . . Nej, då vore det bättre, att jag kom bort igen!

DAHLMAN.

Hvad ä' det för idéer, som Hugit i dig! (Paus.) Jag blir alldeles yr i hufvudet af allt del här. Och vi, som hade det så lugnt och trefligt! Jag hade nästan vänj t mig af med att gå ut. bara för man hade fått det så fridfullt och angenämt hemma. Och så ä' det tvärt slut! Hvarför kan man då inte få ha ro!

KERSTIN.

Låt mig få komma bort, pappa, så får du ro.DAHLMAN.

Komma bort, när jag nyss fått hem dig. Hvad ä' det för prat!

KERSTIN.

Det ä' ju jag, som stör din trefnad.

DAHLMAN.

Ali, se så. se så! Om du ä' min snälla flicka, så går du i morgon . . . eller i eftermiddag och söker upp fru Berg, ber henne om förlåtelse och tar henne med dig hem. (Paus.) Hvad! (Paus.) Det gör du nog för min skull. Du ä' ju min snälla, förståndiga, lilla flicka.

KERSTIN.

Nej, det ä' jag inte.

DAHLMAN.

Ähjo . . .

KERSTJN.

Nej.

DAHLMAN.

Då håller du inte af mig.

KERSTIN.

Jag ä' inte alls din snälla, förståndiga flicka. Jag ä' stygg och dum och afundsjuk och hätsk. Men (slår armarna omkriug honom) jag håller af min egen, älskade, lilla rara pappa! Det gör jag!

DAHLMAN.

Då skulle du väl också göra mig till viljes, när jag ber dig så mycket.KERSTIN.

Ne-ej.

DAHLMAN.

Hur ska jag då kunna tro dig?

KERSTIN.

Jo då, jag håller af dig ändå, mycket, mycket!

KERSTIN.

Fastän du gör mig emot?

KERSTIN.

Ja-a.

DAHLMAN,

Det var en besynnerlig kärlek!

KERSTIN.

Om du först gör, hvad jag vill, så ska jag se'n göra allt, hvad du vill. Allt! . . .

DAHLMAN.

Hvad vill du då V

KERSTIN (sätter sig i hans knä).

Jo, nu ska du säga, som jag säger. Min lilla, rara, söta Stina . . .

DAHLMAN.

Min lilla, rara, söta Stina . . .

KERSTIN.

Det finns ingen i hela vida världen . . . DAHLMAN.

Det finns ingen i hela vida världen . .. KERSTIN.

Och så ska du klappa mig. .. (Dahlman klappar henne) som jag håller så mycket af som dig.DAHLMAN.

Hm. . . som jag håller så myckel af som dig. KERSTIN.

Och så ska du kyssa mig. (Dahlman kysser henne.) En gång till ! (Han kysser henne en gång till.) Om jag bara har dig hos mig . . .

DAHLMAN.

Om jag bara har dig hos mig. . .

KERSTIN.

Så behöfver jag. . .

DAHLMAN.

Så behöfver jag . . .

KERSTIN.

Kyss mig! (itau kvsser henne.) . . . ingen annan. DAHLMAN.

Nej, det vet jag inte, om man får lof att säga.

KERSTIN.

Tyst nu! Du ska bara säga efter. . . så behöfver jag ingen .. .

DAHLMAN.

Så behöfver jag . . . Ne-ej, du!. . .

KERSTIN (kysser honom).

Ingen annan!

DAHLMAN (dröjande).

Ingen annan.

KERSTIN Iklappar hoqoin).

Det var rart af dig. lilla, älskade pappa. Nu ä’ jag nöjd!DAHLMAN.

Hvad ä' du nöjd med?

KERSTIN.

Att du sagt att du inte behöfver någon mer än mig för att ha trefligt, och att vi ska vara lyckliga tillsammans, du och jag, bara du och jag.

DAHLMAN.

Nej, hör du Stina, det där har jag inte sagt.

KERSTIN.

Jo, det har du visst, alldeles nu. Och du brukar ju inte ta tillbaka dina ord.

DAHLMAN.

Det har inte gått riktigt till, det här. . .

KERSTIN.

Jo, men pappa, du sa’ ju det själf. — Och nu ska jag göra allt hvad du vill.

*

DAHLMAN.

Ska du göra? Hvad kan du göra för något?

KERSTIN.

Åh, jag kan göra allt möjligt, jagl Jag kan sticka strumpor och koka soppor. . .

DAHLMAN.

Äh, äh, äh . . .!

KERSTIN.

Jo då! Och så kan jag gå efter dina tofflor, och värma din rock. och sitta och prata hos dig, och läsa högt för dig, och spela piano, och rensa ansjovis åt dig, och så . . . och så kan jag lära mig att spela bräde.DAHLMAN (allvarsamt).

Jaså. (Går af och an.)

KERSTIN (smyger sig efter honom).

Och så kan jag kyssa och klappa dig. (Smeter honom.) Tror du inte jag kan göra det lika trefligl för dig som tant? .lag försäkrar dig, hon behöfs inte nu, när jag ä' hemma.

DAHLMAN.

Kära barn, inte förstår du dig på ett hushåll.

KERSTIN.

Äh. jag har ju Karolina. (Paus.) Kommer dn ihåg, när mamma var sjuk och låg där med slutna ögon? Du satt lutad öfver henne och jag kysste hennes hvita, tunna hand. Då såg hon upp ett tag, och jag glömmer aldrig hennes blick. Hon bad mig lofva att ta hand om dig, och det gjorde .jag. (Paus.) Och jag har längtat alla de här åren. tills jag skulle bli stor och få hålla mitt löfte. Och nu ska vi lefva för hvarann. Säg, pappa! Det får inte komma någon emellan oss. Jag vill ha dig ensam. Det ä’ ju jag, som ska ta hand om dig.

DAIILMAN (smeker henne).

Ska du det!

KERSTIN.

Ja, mamma har ju sagt det.

DAHLMAN.

Du a' en liten toka.

KERSTIN.

Som du håller af?DAHLMAN.

Som jag håller at'.

KAROLINA (i tamburdörren).

Herr Mattsson ä’ här och har ett fruntimmer med sig.

KERSTIN (springer upp).

Åh, dem hade jag glömt. Tag emot dem du, pappa! Jag kommer strax. (Springer ut till

venster.)

DAHLMAN (reser sig långsmnt).

Åhå, ja, ja ...!

(Går sakta mot fonden.)

*

Tredje akten.

Scenen som i föregående akter.

Första scenen.

DAHLMAN. KERSTIN. Sedan KAROLIXA.

DAHLMAN (i en gungstol, klädd nattrock och med en kudde under hufvudet. Ropar).

Karolina! — Karolina . . .! (Högre.' Karolina .. .!

KERSTIN (fr&n venster).

Ville pappa något?

DAHLMAN.

Menniskan blir visst stendöf till slut. Jag hör hur hon går och tassar därute, men hon hör inte att jag sitter härinne och gallskriker.

KERSTIN.

Ville pappa ha någonting?

DAHLMAN.

Det ä’ detsamma nu. Men det kan reta en, att hon inte kan höra upp! När inan talar medhenne, hör hon mycket bra. Det ä' som om hon gaf sig fan på, att hon inte ska tiöra på längre håll än tre alnar.

KERSTIN.

.lag trodde, pappa låg och sof, jag.

DAHLMAN.

Här?

KERSTIN.

Nej. därinne, naturligtvis.

DAHLMAN.

I skurfukten ?

KERSTIN.

Ä’ det skuradt i pappas rum? Het visste jag inte af.

DAHLMAN.

Nej, men jag vet det, jag. Hon passade för stas på att slaska sta i förmiddags, medan jag var nere i fabriken ett slag, och så la' hon matt stumpar öfver, för jag inte skulle märka ná’nting. Det ä’ en tro här i huset, att jag ä’ så förbaskadt dum och kan luras som en annan orrtupp. Men det går inte så lätt heller. . .

KERSTIN.

Och så har du suttit här och frusit. (Känner pä hans händer.) Så kall dll ä' ! (G8.r efter en pläd och sveper om honom.) Dll får lof att ha på dig. Dll mår väl inte illa?

Ahnej.

DAHLMAN.KERSTIN.

Sämre än i går?

DAHLMAN (vrider på sig).

Nej, bevars . . . (Hon stoppar ner pläden kring halsen på honom.) I)et ä1 hra! Det ä’ bra!

KERSTIN.

Du måtte väl inte bli dålig igen?

DAHLMAN.

Hur ska jag kunna veta det!

KERSTIN.

Det har jag väl inte begärt heller.

DAHLMAN.

Nå, hvarför frågar du då!

KERSTIN.

Frågar . . . (Paus. Gär efter en pall ät honom.) Dll

ska ha varmt om fotterna.

DAHLMAN.

När jag fryser om händerna!

KERSTIN.

Men det ä’ mest noga med fotterna. DAHLMAN.

Ah, så nt pjåsk!

KERSTIN.

Pjåsk . . .!

DAHLMAN.

Det måtte vara meningen att göra mig till en gammal lastgammal gubbe.

KERSTIN.

Pappa . . .!DAHLMAN.

Seså. seså, Stina lilla, bry dig inte om hvad jag säger. (Klappar henne p& kinden.) Jag ä' bara kinkig och stygg. (Paas.) Men det ä' då en skan dal att det ska vara så här kallt i maj!

KERSTIN.

Kanske du vill ha något varmt att dricka?

DAHLMAN.

Det vore nog inte så dumt.

KERSTIN.

Jag ska värma litet portvin. Och så en brasa.

(Springer till tamburdörren och ropar.) Karolina!

KAROLINA (utanför).

Ja-a.

KERSTIN.

Värm litet portvin åt pappa och kom in med en brasa.

KAROLINA (i dörren).

Hvilket ska vara först?

KERSTIN.

Portvinet. Eller kanske brasan . . . Nej, portvinet.

KAROLINA.

Brasan ?

KERSTIN.

Portvinet, hör ju Karolina.

KAROLINA (går, men vänder om igen).

Om vi eldar först, så kan vi värma portvinet i kakelugnen.KERSTIN.

Hvad hon ä' dum! Inte kan pappa vänta på det, inte!

KAROLINA.

Kors, det står väl inte för lifvet heller! (Gär.)

KERSTIN.

Du ska få se, lilla pappa, att det ska krya upp dig.

DAHLMAN.

Ja, det behöfs nå'nting i det här kusliga vädret.

KAROLINA (i dörren).

Ska det vara russin och mandel med?

KERSTIN.

Ja, tag några stycken.

DAHLMAN.

Det ä' detsamma, bara det går fort! (Karolina försvinner.) Att inte tidningen kommer! (Gäspar.)

KERSTIN.

Den brukar ju inte komma förrän half sju.

DAHLMAN.

Ja, det ä' ett fasligt söl! — Tänk att Sundin aldrig tittar hit mera! Han hade ändå papper att hemta. — Men han vill väl inte för det där spektaklet som varit.

KERSTIN (ser upp).

Skrif till honom.

DAHLMAN.

Det har jag gjort.KERSTIN.

Hvad svarade han då?

DAHLMAN.

Ingenting alls. Jag har inte fått något svar.

(Paus.)

KERSTIN.

Vill du jag ska läsa högt för dig? Vi höll på med fru Marianne.

DAHLMAN.

Jaså... Ja, det kan du ju göra.

KAROLINA (i dörren).

Ska det vara nejlikor också?

DAHLMAN.

Nej, nej, nej!

KERSTIN.

Jo, visst ska det vara nejlikor, pappa lilla! Det värmer så skönt.

DAHLMAN.

Lägg i hvad ni vill för smörja, bara det blir

nå’nting af! (Karolina försvinner.)

KERSTIN (tar fram boken ur bokskåpet).

Hvad var det vi var nu då?

DAHLMAN (gäspande).

Det vet jag inte.

KERSTIN.

Det var brölloppsdagen. när de skulle fara hem. Här. (Börjar läsa.)KAROLINA (.i dörren).

Ska det vara socker i?

KERSTIN.

Nej då, nej då!

DAHLMAN.

Det var då välsignadt! Kan du inte gå själf och göra i ordning det.

KERSTIN (reser sig).

Jo.

KAROLINA.

Behöfs inte, fröken lilla. Det ä' strax färdigt

(Fö ravin ner.)

KERSTIN (mumlande).

Jag tycker verkligen Karolina kunde värma upp litet portvin på egen hand. (Bläddrar ; hoken.)

KAROLINA (bärande en bricka med ett glas och en rykande kanna).

Här ä’ det nu. Varmt och godt.

KERSTIN.

Ja, men kära Karolina, ett sånt litet glas! Det ska naturligtvis vara ett rödvinsglas.

KAROLINA.

Asch, det måtte väl göra detsamma. Glas som glas!

DAHLMAN.

Seså . . . ! (Vill laga glaset.)

KERSTIN.

Nej, vänta litet, pappa, det smakar ingenting ur det där glaset!DAHLMAN.

Får jag det nu bara!

KERSTIN.

Strax ! (Tar glaset och springer åt fonden.)

DAHLMAN (skrikande).

Jaså, det ska kallna, innan jag får en droppa! Tag ut det! Jag vill inte se det.

KERSTIN.

Men. pappa . . .!

DAHLMAN (stampar i golfvet).

Tag ut det, säger jag!

KAROLINA.

När man enkom gjort upp eld föret!

KERSTIN.

Och haft besvär . . .

DAHLMAN.

Ja, nog har ni gjort er besvär, alltid! Det ä ett pjåsk, som kan göra en menniska sjuk. om man inte ä det förut Tag ut det, säger jag! KERSTIN.

Gå, Karolina lilla!

KAROLINA.

Han vet då inte, livad han vill! Narra en stackare . .. (Går.)

KERSTIN (efter en paus).

Du talar om pjåsk, pappa. Men när tant var här, då var det inte något pjåsk, då inte? DAHLMAN.

Nej, det var just det, det inte var.KERSTIN.

Jaså, det var inte något pjåsk, när hon kom med sina kuddar och pallar och dynor och mattor och halsdukar och piller och hafresoppor! Men

llär jäg . . . (Vänder sig bort.)

DATILMAN.

Kom med! Jag vet inte, att hon kom med någonting,

KERSTIN.

Vet du inte det.. .!

DAHLMAN.

Nej, det vet jag visst inte. Hon hade aldrig något fjesk och besvär för sig. När man kom in, så satt man här lugnt och trefligt. Inget spring och krångel. Allting var, som det skulle vara, och ville man ha något, så stod det där, innan man visste ordet af. Det var annat det, än springa tjugo gånger för att få litet portvin varmt. Ett spring och ett besvär . . .

KERSTIN.

När man vill göra väl. . .

DAHLMAN.

Ja, ser du besvär, det är pjåsk.

KERSTIN.

Det visste jag inte.

DAHLMAN.

Ingenting annat än pjåsk.

KERSTIN (bortvänd).

Jag tänkte.. . Jag tänkte inte, du saknade henne så mycket.DAHLMAN.

Saknade! Hvem har sagt det? Jag vill ha lugn. det är alltihop. Hvarför kan man inte få vara i lngn och ro!

KERSTIN.

Det ä' jag, som gör det tråkigt för dig!

DAHLMAN.

Ah ...

KERSTIN.

Och ändå har jag gjort allt, hvad jag kan för att göra det trefligt för dig, det vet jag då... Ja, det vet jag . ..

dahlman.

Ja, ja, ja! Det vet ju jag med.

KERSTIN (med kväfd röst).

Nog har jag bjudit till alltid . . . och gjort så godt jag kunnat... för att göra dig till nöjes ...

DAHLMAN.

Kära Stina, lilla . . .

KERSTIN.

Har jag varit ifrån dig en enda dag! Har jag inte suttit här hos dig, fastän de kommit hit och velat draga ut mig med våld? Har jag gått på teatern en enda gång?

DAHLMAN (retligt).

Ja, men jag har ju inte nekat dig. Jag har ju tvärtom tiggt och bedt, att du skulle roa dig. Det pinar mig att se dig sitta här och hänga för min skull.KERSTIN (snyftande).

Ja, jag hör du säger, aU jag pinar dig!

DAHLMAN.

Jag tycker inte om några uppoffringar.

KERSTIN.

Nej, för du tycker inte om nå’nting, som jag gör. Om jag sitter, ä’ det inte bra, och om jag-står, ä’ det inte bra, och om jag springer ä’ det inte bra, och om jag öppnar dörrn ä’ det inte bra, och om jag stänger den ä’ det lika galet. Allting, hvad jag gör, så ä' det galet. Allting, allting . . .!

DAHLMAN.

Det har jag väl inte sagt. Jag säger bara . . .

KERSTIN.

Att jag stör dig, och att jag pinar dig, och att du inte får vara i fred, och att du vill ha mig bort, och att jag aldrig skulle kommit hem, för det tycker du ...

DAHLMAN.

Hvad ä' det för dumheter! Kan du inte höra på, hvad jag säger .. .

KERSTIN.

Du säger ju, att du inte tycker om, när jag ä’ hemma hos dig. Du vill att jag ska gå bort, så du slipper se mig sitta och hänga ... att jag . . . att jag . . .

DAHLMAN.

Nej, men kan du då inte ta reson! — Du förstår mig inte.KERSTIN (i behersknd ton).

Nej, jag förstår dig inte, och du förstår inte mig. Vi förstå inte hvarann.

DAHLMAN.

Ah, prat!

KERSTIN.

Nej, vi förstå inte hvarann så bra som förut, fastän det borde vara tvärtom, nu då jag ä full vuxen. Jag längtade så etter dig under de här sista åren, och jag trodde vi skulle bli så mycket för hvarann. Men det var bara inbillning. .. DAHLMAN.

Kerstin lilla! — Min lilla flicka . . .

KERSTIN.

Vi förstå inte hvarann .. .

(Skyndar ut t.ill venster.)

Andra scenen.

DAHLMAN. MATTSSON.

DAHLMAN (går några slag på golfvet, sedan fram till dörren till venster, stannar ett ögonblick, men vänder sedan om och går fortfarande fram och tillbaka. Det knackar på dörren till höger längst åt scenen).

Stig in!

MATTSSON (kommer in).

Var så god. Här ii' tidningen. Jag mötte gumman.DAHLMAN.

Tack! Tack! (Tar emot tidningen och vecklar upp den.)

MATTSSON.

Fabrikörn sitter här ensam, tror jag. Ä' inte fröken Kerstin hemma?

DAHLMAN.

Jo, det är hon nog.

MATTSSON.

Det var ett bref, hon ville, jag skulle ta med till posten för att få rekommenderadt.

DAHLMAN.

Jag ska höra, om hon har det färdigt, (öppnar dörren till venster.) Det där brefvet, Kerstin! Herr Mattsson väntar.

KERSTIN (innanför).

Jaså ... Jag ska bara skrifva ett par rader till.

MATTSSON.

Det ä’ ingen brådska. Jag behöfver inte gå ännu på en halftimme eller så.

DAHLMAN.

Men jag tror, jag går in och sätter mig på kontoret. Det ä’ det trefligaste af alla rummen här i huset. Härinne ä' så förbaskadt kallt. Vi skulle få en brasa, men den tycks inte komma.

MATTSSON.

Kanske jag ska vänta här?

DAHLMAN.

Ja. gör det. (Går St hösrer, men vänder om.) ISlir

ni länge ute i kväll?

På vakt, 15MATTSSON.

Nej, jag går bara till posten.

DAHLMAN.

Då kan ni ju komma hit in och muntra upp oss litet. Vi sitter så mycket ensamma, för Kerstin har fått i sitt hufvud, alt jag tycker bäst om det. Men det går inte an, att en ung flicka sitter inlåst på det viset. Och hvad mig beträffar, så kan det väl också vara roligt att tala med folk ibland.

MATTSSON.

Det har verkligen förefallit underligt att fröken Kerstin, som ä' så ung och firad, inte bryr sig mera om att vara med.

DAHLMAN.

Ja, griller! idéer! Hon hittar på så mycket. Men så ä’ det alltid med flickor i hennes ålder. De behöfva komma ut och få man och barn och nå'nting att tänka på. — Har ni inte märkt, hur nervös hon ä’, Mattsson?

MATTSSON.

Jag vet inte. Jag liar inte haft så många tillfallen att observera . . .

DAHLMAN (slår honom på axeln).

Ja, ni ska komma in mera. Vi sitter, som sagdt var, alldeles för mycket ensamma.

MATTSSON (dröjande).

Tackar. Om jag bara kunde tro, att jag bidrog något till trefnaden . . .DAHLMAN.

Nå, det behöfver jag väl inte säga er. Ni och Kerstin, som kommer så väl öfverens! Och för resten ä' det väl inte något groll oss emellan heller. Eller hur?

MATTSSON (halft förlägen, menleende).

Nej, jag vill hoppas . . . förmodar . . . Tackar så mycket. ..

DAHLMAN.

Då kommer ni in i kväll?

MATTSSON.

Tackar...

(Dahlman går.)

Tredje scenen.

MATTSSON. Sedan KERSTIN.

(Mattsson står och ser efter Dahlman, går långsamt fram till spegeln i kakelugnen, betraktar sitt ansikte från ilera håll, ser åter med ett tankfullt och forskande uttryck åt dörren till fabrikörns rum, sedan åter i spegeln, stryker håret omsorgsfullt till rätta, ser sig om åt venster och betraktar sig på nytt i spegel o.)

KERSTIN (från venster med ett bref).

Här ä' det, om ni vill vara så snäll och ta det med er.

MATTSSON.

lack! (Stoppar det på nig. Paus.) Ni ser inte riktigt glacl ut, fröken Kerstin.KERSTIN.

Hvad skulle jag vara glad för?

MATTSSON.

Ni! — Ni måtte väl inte kunna ha några stora sorger heller?

KERSTIN.

Kanske större än ni tror. Vet ni hvad det vill säga att stå ensam i världen?

MATTSSON.

Ja, fröken Kerstin, det vet jag.

KERSTIN.

Det vill säga . .. Jag menar inte precis ensam, men så godt som. För. att inte vara förstådd, det ä' väl att stå ensam.

MATTSSON.

Ja, det har ni rätt i.

KERSTIN (väuder sig bort. Paus.

Irriterad!.

Hvarför säger ni sä der, alldeles som om ni vände allting åt er själf. Ni måtte väl inte vara oförstådd. Ni har jn er syster, som ni ä' så god vän med. Och i hvardagslag har ni ju andra, till exempel mig. Vi förstå ju hvarann rätt bra.

MATTSSON.

Gör vi! Men då passar det väl inte heller in på er. Ni har ju mig.

KERSTIN.

Ja, det är sant. . . Det ä' nog roligt. Men ändå . . . (fans.) Tror ni att föräldrar och barnalltid bli främmande för hvarann, när barnen vuxil upp?

MATTSSON.

Nej, hvarför skulle de bli det?

KERSTIN.

Åtminstone mer än förut?

MATTSSON.

Kanske till en viss grad. De komma ju under så olika förhållanden.

KERSTIN.

Åh, om mamma hade lefvat! — Pappa be höfde henne så väl. Han ä’ inte lycklig.

MATTSSON.

Så ni talar! Om han bara vore riktigt frisk . ..

KERSTIN.

Nej, nej! Om han vore aldrig så frisk, så vore jag inte nog för honom.

MATTSSON.

Ni, som ä’ så öm och uppoffrande!

KERSTIN.

Nej, nej, nej, jag ä’ inte alls som han vill ha mig. Och jag vet inte hur jag ska vara. Jag bjuder till på alla vis, men ingenting ä’ i lag. Har ni inte märkt hur nervös han ä’?

MATTSSON.

Han också. . .!

KERSTIN.

Också?MATTSSON.

Ja, för ni ä' nog också en smula nervös. KERSTIN.

Nervös! Jag ä’ utledsen. Det ä' alltiliop. (i förändrad ton.) Åh, om jag visste hvad jag skulle göra! Om jag visste, om jag vissle. . .!

MATTSSON.

Jag ska ge er ett godt råd, fröken Kerstin. Gift er!

KERSTIN.

Gifta mig! (Skrattar.) Hvad skulle det vara bra för?

MATTSSON.

Det vore bestämdt bra både för er och er lar. KERSTIN.

För pappa?

MATTSSON.

Ja. (Paus.)

KERSTIN.

Ja, han vill visst bli af med mig.

MATTSSON.

Hur kan ni komma på en sådan tanke! Han vill bara er lycka. (Paus.) Har ni inte själf längtat efter eget hem, en större verkningskrets, liera all hålla af?

KERSTIN.

Jag har så litet tänkt på så'nt där.

MATTSSON.

Men tänk då, fröken Kerstin! (fattar h ennes hand.) Tänk på det!Ah . . . !

MATTSSON (kysser henne hastigt pä handen).

Tänk på det!

KERSTIN (försöker draga undan handen, men lyckas inte).

Hvad menar ni?

MATTSSON (kysser henne på handleden).

Håller ni at' mig en liten smula?

KERSTIN.

Herr Mattsson!

MATTSSON.

Bara litetV .lag har inbillat mig ... Ni har sagt. . .

KERSTIN.

Hvad har jag sagt! Nej, nej, jag har inte sagt nå nting.

MATTSSON.

Går ni ifrån mig!

KERSTIN.

Ni talar så besynnerligt.

MATTSSON.

Det kan väl hända. Men gå inte . . . Säg först.. . Håller ni af mig?

KEKSTIN (med ansiktet i händerim).

O, min gud!

MATTSSON.

Kerstin! — Fröken Kerstin...! (Kerttinter»pp, Paus.) Kan ni inte!KERSTIN.

Nej. (Paas.)

MATTSSON.

Hvarför har ni varit så vänlig mol mig? Säg, hvarför har ni varit det?

KERSTIN.

Skulle jag inte vara vänlig mot er!

MATTSSON.

Nej, det skulle ni inte, när ni inte menade det. Ni skulle ha visat mig, varit ärlig. (Paus.) Ivan det aldrig bli annorlunda?

KERSTIN (tjat).

Nej.

MATTSSON.

Det ä’ väl någon annan, ni håller af?

KERSTIN.

Nej! (Sakta.) Ja... Nej.

MATTSSON.

.lag vet.

KERSTIN.

Nej, ni vet inte.

MATTSSON (reser sig).

Förlåt mig, fröken Kerstin, förlåt mig. KERSTIN.

Jag har ju alltid tyckt så mycket om er. Ni har varit så snäll mot mig, och vi ha haft så trefligt tillsammans. Jag kan inte hjälpa det. Jag kan inte . . .MATTSSON Ni skalle inte varit så vänlig. . .

(Går till höger. Kerstin sitter kvar med ansiktet i händerna.)

Fjerde scenen.

KERSTIN. DAHLMAN (från silt rum).

Har det kommit någon brasa än? (Tittar st kakelugnen.) Nej, ta mig tusan, lika svart!

KERSTIN (springer upp).

Jag ska säga till Karolina. Hon har väl glömt bort det.

DAHLMAN.

Hur ä' det fatt med dig?

KERSTIN.

Bra.

DAHLMAN (rycker henne i klädnings-ärmen).

Får jag se på dig! Inte trekvart så där! Upp med ögonen!

KERSTIN (vänder sig bort litet otålig).

Snälla pappa . . .!

DAHLMAN.

Jaså. Jag kunde väl tro det. (Kerstin viiigå.) Nej. vänta litet.

KERSTIN.

Jag ska bara säga till Karolina.

DAHLMAN

Vänta litet.KERSTIN".

Hvad vill du?

DAHLMAN.

Ser du, Stina, din pappa har sina fel. . . KERSTIN.

Har han!

DAHLMAN.

Ja-a, sina stora fel. Han ä' en gammal grobian.

KERSTIN',

Så du talar.

DAHLMAN

Därför, ser du, ä’ det väl inte värdt att vara ond på honom?

KERSTIN’ (går till houom).

Inte ä’ jag ond på dig, lilla älskade pappa. Hur kan du tro det!

DAHLMAN.

Nå, så, se glad ut då!

KERSTIN.

Det gör jag ju. (Torkar ögonen.)

DAHLMAN.

Bättre! Inte så’n där blandad kompott, inte! KERSTIN.

Pappa lilla, får vi resa bort på en tid!

DAHLMAN.

Resa bort! Hvart då?

KERSTIN.

Till en badort, men nu snart. 1 morgon!DA1ILMAY

Hvad ä' det för idéer! I morgon! Säsongen börjas ju inte förr än om en månad.

KERSTIN.

Då far vi någon annanstans. Till Köpenhamn! Det vore så rolig! att se Köpenhamn!

DAHLMAN.

Ja, men kära barn, hur ska jag kunna vara borta så länge?

KERSTIN.

Åh, herr Mattsson sköter nog om allting.

DAHLMAN.

Så’na påhitt! Nå ja, vi kan ju tala om det. när han kommer in i kväll.

KERSTIN.

Kommer han in! När sa’ han det?

DAHLMAN.

För en stund sedan.

KERSTIN.

Jag tror inte han kommer. Han har visst förhinder.

DAHLMAN.

Det hade han inte när han talade med mig.

KERSTIN.

Ja. jag vet inte. men jag tyckte han sa . .. Hör du pappa, om han också skulle vilja fara bort, så låt honom inte få det, för då kan ju inte vi resa.DAHLMAN.

Han också! Har kan du tro det?

K ERSTIN.

Jo, det anar mig liksom. Fastän det kan ju hända, att han inte tänker på det. — Och om han ovilkorligen vill bort. så bjud honom högre lön eller också kan du ju . . . skulle du inte kunna be honom bli din kompanjon?

DAHLMAN.

.V du galen, flicka! Hvad har du fått i huf-vudet? Kompanjon! (Puus.) Han. har väl inte friat och fått ja?

KEBSTIX.

Hur kan du inbilla dig . . .

DAHLMAN.

Jaså, nej?

KERSTIN.

Åh, pappa ...!

DAHLMAN.

.Jaså ... Jaså .. . {Tim*.} Ä’ det verkligen sannt? KERSTIN.

Sannt. . .! Hvarför ska du fråga mig? DAHLMAN.

Och då vill du han ska bli min kompanjon? KERSTIN.

Det ä’ ju så förskräckligt synd om honom.

DAHLMAN.

Ja. det har du nog rätt i.KERSTIN.

Ah. pappa, vi lar lof att hjälpa honom.

DAHLMAN.

Om vi bara kunde det. — Stackars gosse!

KERSTIN'

Vi ska vara riktigt vänliga mot honom, pappa, sa att han inte känner sig så ensam.

DAHLMAN.

Ja, ja. Men nog blir han ensam, ändå. När man inte får den man vill ha, ser du, så ä’ man ensam i alla fall. om man än har aldrig så många vänner.

KERSTIN.

Men nog kan det väl trösta en något, och så blir det väl bättre med liden.

DAHLMAN.

Ja. man får sätta ner sina pretentioner och lära sig lefva ändå. Det ä’ många, som får göra det. Det ä’ bara de färdiga och friska och unga. som far lefva riktigt. De andra få se på, de. (Paua.) Bara se på . . .

KERSTIN (Intar hufvudefc mot hans arm. Tankfullt).

Du ä’ också ensam!

DAHLMAN.

Jag? — Ah, på mig går det väl ingen nöd. som har dig, tösen min. . . (Paus.) Men han, stackars gosse! — Det kanske vore bäst, om vi reste bort på en tid. ändå.KERSTIN.

Ja, så kan det kanske bli som förr. när vi kommer igen.

DAHLMAN.

Jag undrar, om han gått. (Lyssnar.) Det går någon där ute. (Öppnur dörren.)

KERSTIN.

Låt honom inte märka, att du vet något, pappa!

DAHLMAN.

Nej. naturligtvis. - Jaså, det ä' Kriksson! (Till Kerstin.) Jag kommer strax in igen. så få vi talas vid. (Går.)

Femte scenen. KERSTIN. KAROLINA.

KAROLINA (med ved).

Jag höll rakt på att glömma bort brasan, jag!

KERSTIN.

Jag kunde tro det. (Sätter sig vid bordet med ryggen åt henne.)

KAROLINA (sätter in veden i kakelugnen och tänder).

Det ä‘ då också en idé att ha brasor midt i sommaren! Protokollsekterns. som jag tjente hos i fem år, de var reela menniskor, de, och de sluta att elda den lemtonde april och börja igen den femtonde oktober. Det var så visst, som amen i kyrkan, det. Kors, att det inte vill ta sig!Sjette scenen.

1)1. I ORKA. SUNDIN.

SUNDIN (från tamburen).

Förlåt, ä fabrikörn hemma? Jungfrun trodde

det.

K A liOMN A [i dörren).

Ska jag gå efter honom?

SUNDIN.

Nej tack, jag går själf. (Karolin» g&r.) Ursäkta!

(Går mot dörren till Dahlmans rum.)

KERSTIN.

Herr Sundin!. . .

(Paus.)

SUNDIN.

Kan jag stå till tjenst med någonting?

KERSTIN.

Jag ville bara veta en sak.

SUNDIN.

Hvad då?

(Paus.)

KERSTIN.

Hur mår tant?

SUNDIN

Bra. Var det det. ni ville veta?KERSTIN.

Nej, inte just det. (Paus.) Tycker ni. att jag burit mig mycket illa åt?

SUNDIN.

På hvad vis? — Mot hvem?

KERSTIN.

Inte mot tant. 1 det fallet får ni tycka hvad ni vill. Det bryr jag mig inte om.

SUNDIN.

Det gör ni rätt i'. Jag har ju inte med den saken att göra. (Paus.) Mot hvem ä’ det då, ni skulle burit er illa åt?

KERSTIN.

Mot er. Jag menar, ni tycker visst det.

SUNDIN.

Nej, det gör jag visst inte.

KERSTIN.

Sist ni var här?

SUNDIN.

Jag tror, att ert sätt mot mig var sådant, som ni ansåg det borde vara.

KERSTIN.

Jag var retlig för tillfället.

SUNDIN.

Jaså. Ni brukar annars inte vara nyckfull.

KERSTIN.

Jag var förargad på er, för att tant jämt och ständigt sjöng ert lof. Hvarenda dag höll hon på med det.SUNDIN.

Del var dä också ett skäl! Bli förargad på en nienniska för det talas godt om honom!

KERSTIN.

Jag ä’ väl ingen ängel, heller!

SUNDIN.

Inte?

(Paus.)

KERSTIN.

Och så var det något annat också. När ni gick så mycket där nere i fabriken hos pappa, så trodde jag ... Ja, jag trodde inte, men jag tänkte . .. jag undrade, om ni skulle ha någon plats där. Och så tyckte jag, det skulle bli så synd om herr Mattsson, som varit här i så många år.

SUNDIN.

Trodde ni mig om att gå och stjäla platsen från ingeniör Mattsson?

KERSTIN

Inte trodde, men .. . Ja, det var inte mycket vackert att gå och tänka så där.

SUND IX.

Det väntade jag ändå inte af er.

KERSTIN.

Ja, nu ser ni själf, att jag inte ä någon ängel. Men det ä' bäst, att ni vet, hur jag ä’.

SUNDIN.

Hade jag gifvit er någon anledning att tänka så?K ERSTIN.

Nej, men tant retade mig så, och efter som hon gick på och lofprisade er jämt och ständigt, så försökte jag, förstås, ta reda på, om ni för tjenade allt det där.

SUNDIN.

Och efter som hon trodde det bästa om mig, rodde ni det sämsta.

KERSTIN.

Inte precis det sämsta . . .

SUNDIN.

Men ni ville i alla fall tänka ondt om mig.

KERSTIN.

Nej, jag vet inte egentligen, om jag ville det, eller, jag tror inte, jag kunde det. Om jag fått veta, att ni verkligen sökt den där platsen, tror jag, att jag skulle tyckt er bli en helt annan menniska. Jag skulle inte velat träffa er vidare. (Paus.) Nu vet ni, hurudan jag ä’, och det ä’ allra bäst. (Paus.) Men nu vill ni väl aldrig komma hit mera?

SUNDIN.

Komma hit! Hvad bryr ni er om det?

KERSTIN.

För pappas skull. Han tycker så mycket om er.

SUNDIN.

Jaså, för hans skull!KERSTIN.

Han känner sig så ensam. Ack. om tant ändå kunde komma hit igen!

SUNDIN.

Skulle ni verkligen vilja det!

KERSTIN.

Hon kunde kanske lifva' upp honom och förstå sig på honom bättre än jag. .Jag kan inte få honom riktigt nöjd och glad.

SUNDIN.

Inte! Ni två, som skulle lefva för hvarann!

KERSTIN.

Vi skulle, ja! — Men det ä’ så underligt, .lag vet inte, hur det ä\ men jag för bara olycka med mig för dem som jag ville göra lyckliga.

SUNDIN.

Ä’ det någon mer än er far, som ni försökt göra lycklig utan alt kunna det?

KERSTIN.

Ja, alla omkring mig. (Paus.) Ah, ni förstår det in te, och jag förstår det inte själf. Jag vill göra allt hvad jag kan för dem, men ändå kan jag inte göra någon lycklig.

SUNDIN.

Jo en.

KERSTIN (vänder aig bort).

En?...— i 10 -SUNDIN.

Ja, bara en, (Paus.) Ni vet väl alt inenniskorna ä' skapade all lefva två och två. Man kan inle göra mer än en riktigl lycklig.

KERSTIN.

Ja, pappa och jag. . .

SUNDIN.

Det skulle alltid kommit en dag, då ni blifvit tre. Det fanns en tom plats emellan er.

KKRST1N.

Ah . ..!

SUNDIN.

Det är bara en, ni kan göra lycklig. (Kerstin viiucler sig ;uk!si mer ilrån honom. Paus.) Det liar varit en lång månad!

KERSTIN (reser sig. Iluftigt).

Nej, säg ingenting! Säg ingenting!

SUNDIN.

Ni vet, hvad jag ville säga er?

KERSTIN.

Tyst, tyst! Jag vill ingenting höra . . SUNDIN.

Vill ni inte?

KERSTIN.

Nej. — Inte nu ... Inte i dag . . .

SUNDIN.

Inte i dag! — Men hvarför inte i dag?KERSTIN.

Nej, nej, jag vill inte. Jag vill inte! (Springer

till venster.)

SUNDIN.

Adjö då, fröken Kerstin! Ni räcker mig väl åtminstone handen.

KERSTIN (i dörren, räcker honom handen).

Adjö!

SUNDIN.

Får jag inte komma in?

KERSTIN (till hälften innanför, håller i dörren).

Nej.

SUNDIN.

Då får jag önska er en glad sommar.

KERSTIN.

Kommer ni inte hit mer . . .

SUNDIN.

Högst sällan. — För öfrigt vet jag ju inte, om jag ä' välkommen hit.

KERSTIN.

Jag bad ju er nyss.

SUNDIN.

För er fars skull?

KERSTIN.

Ja. (Paus.) Och för min också.

SUNDIN.

Får jag komma in?KERSTIN.

Nej.

SUNDIN.

ÅhjoV

(Paus.)

KERSTIN (skjuter upp dörren litet

mer).

Hvad vill ni då? (Försvinner.)

(Sundin går efter henne.)

Sjunde scenen.

KAROLINA. Sedan FRU BERG.

KAROLINA (från salen. Tar eldgaffeln oeh rör om i brasan. Tittar sig omkring oeh gar till Dahlmans rum. Öppnar dörren).

Fabrikörn, brasan brinner nt! Fabrikörn! ...

(Runkar på hufvudet och sköter om brasan på nytt.)

FRU BERG (utanför).

Jag ville bara tala ett par ord med Karolina.

KAROLINA (går åt. tamburdörren).

Hvem ä’ det?

FRU BERG (i dörren, med låg röst).

Det ä' bara jag.

KAROLINA

Nej, se frun!FRU BERG.

God dag. Karolina, hur står det till?

KAROLINA.

Jo, tack bra, hur mår frun själf?

FRU BF.RG

Tack! Jag ä’ rask och kry som vanligt, jag.

— Se, ni har fått en ny duk på bordet, och röda ljus! Jo. jag tackar, jag! Det ä’ allt ett bra trefligt rum, det här!

KAROLINA.

Ja-a.

FRU BERG.

Riktigt trefligt! — Hvad var det nu, jag skulle säga? Jo, fabrikörn har ju varit litet klen igen i sitt gamla onda, har jag hört.

KAROLINA.

Ja, det ä’ allt så där litet krassligt med honom då och då.

FRU BERG (tittar sig om och går ett par steg in i rummet).

Se, Karolina, jag kokte litet så’n där kamomill-dekokt, som hjälpte fabrikörn så bra förra gången.

(Tar fram en inlindad butelj under kappan.)

KAROLINA.

Äh, inte vet man, om det var af det. Ondt det kommer och går af sig själft, utan att man vet, hvar det kommer ifrån. Det ska bara ha sin tid. - Men om frun prompt vill, så nog kan jag ge honom det.FRU BERG

Ja, gör det. sa ä Karolina snäll. En kaffekopp om morgnarna och en om kvällarna. Af de där hvita med blå ränderna, Karolina vet. Men säg för all del inte att jag har varit här med det, utan låt honom tro, att det ä’ Karolina, som kokat det.

KAROLINA.

Ja-a. Jag ska säga. att det ä' efter fruns recept, så tar han det nog.

FRU BERG.

Ni ska väl ta af mattan snart?

KAROLINA.

Jag vet inte. Fröken vill visst, att den ska ligga på hela året om.

1RU BERG.

Kära söta. det går infe an. Nej då! — Säg till henne det! (Tittar in i salen.) Salen är sig lik. den! Precis som förut. (Vänder sig om oeh går inåt rummet.) Och här har ni brasa! Det ä’ skönt en så’n här kulen kväll ! (Värmer händerna.) Odl så ska vi sätla stolarna framför, så ser det riktigt Irefligt och inbjudande Ut. (Skjuter fram stolarna.) Nu sa!

KAROLINA (hjälper till och mumlar för sig själf).

Det kommer väl inte an på. hvar de stå, bara de stå ordentligt, så!

FRU BERG.

Men se, det här draperiet, kära Karolina! (Går framtill salsdörren.) Det V{ir fasligt, så det sitter!Såna fula veck! Det duger då alls inte. i Lägger „in niisduk pä en stol, stiger upp och bÖijar ordna draperiet.) Det blfr ju alldeles förstördt på det här viset.

KAROLINA (mumlar).

Det tror jag det ...! Hra ... Nu ska jag säga .

FRU BERG.

Och sä dammigt sc'n! Ja. se. Mari. när man inle följer henne hvart steg! Vi få ta ut oeh borsta det i morgon . . . Och riktigt väl ini vecken . . .

Åttonde scenen.

DH FÖRRA. DAHI.MAN. Sedan KERSTIN i vh SUNDIN.

DAIILMAN (frän sitt rum».

Nej . . . nej . . . Nej. se ...!

FRU BERG.

Ah. herre Gud! Fabrikörn...! Jag skulle bara. . .

DAHLMAN.

Välkommen! Välkommen!

FRU BERG (hoppar ner).

Jag skullo bara . . Jag hade glömt litet sina saker i garderoben, som jag skulle hemtn

(Kerstin kommer i dörren till \ensler.'

DAHLMAN.

Jaså. i garderoben

På rakt.. 7God afton, tant!

FRU BERG.

God afton . . . Jag skulle bara hemta litet småsaker, som ligger kvar på hyllan i garderoben.

(Ilviskar vid Karolina och gör tecken, atf hon skall ga 111 med buteljen. Karolina nickar buttert och går)

SUNDIN (i dörren till vonster)

Ä' du här, Albertina!

FRU BERG.

Ja, ser du, jag hade ingen att skicka, och .. . KERSTIN.

Och nu får tant lof att ta af sig. (Knäpper

upp hennes kappa.)

FRU BERG (håller emot).

Nej, nej, tycker du det! Jag måste gå med detsamma.

DAHLMAN.

Prat! Drag på du, Kerstin! Drag på!

FRU BERG.

Nej. jag hade verkligen inte alls tänkt att gä in. Jag skulle bara tala med Karolina ett litet lag. men hon var inte i köket, så jag måste stiga

pä. Adjö, adjö! (.Kniipper igen kappan.)

DAHLMAN.

Men garderoben då?

FRU BERG.

Garderoben! Ilvad var det med gardorobon?DAHLMAN.

Det var ju litet smått, som . . .

FRU BERG.

.lag ska be Karolina ta fram det.

KERSTIN (ställer sig framför henne).

Tant lår inte gå. (Tar henne uiu lifvet.) Om tant visste, livad jag ä’ glad, att tant kom!

FRU BERG.

Ä' du glad . . .! Hvarför det?

KERSTIN.

För annars hade jag måst gå till tant och be tant komma hit.

FRU BERG.

Du!

KERSTIN.

Ja. för jag har burit mig dumt åt, mycket dumt! Jag visste inte riktigt, livad jag sa. sist vi trallades.

FRU BERG.

Låt oss nu inte tala mera om del.

KERSTIN.

Jo. det ska vi, för ser tant, nu förstår jag också alltihop. Och för resten visste jag då med, att jag var orättvis mot tant. Men jag ville vara det. för jag tyckte inte om tant.

FRU BERG.

Xej, nej. jag vet det.

KERSTIN.

Ja, del var ju inte underligt.FRU BERG.

Nej. del lorstås.

KERSTIN.

Men nu har jag beslutat en sak. ser tant. Jag ska inte bry mig om pappa mera DAHLMAN, livad nu då! Hvad nu då!

KERSTIN.

Nej, jag ska inte bry mig om .dig-mera Jag ska aldrig göra nå’nting för dig mera.

DAHLMAN, livad säger du. barn!

KERSTI X.

Nej, lilla pappa, det ska jag inte göra.

DAHLMAN.

Herre (iud. hvarför det dä V KERSTIN.

Därför att jag- inte gör det bra.

DAHLMAN.

Hvad du har för ett sinne. Kerstin! Ska du ga och vara sur ännu!

KERSTIN.

Jag ä' inte sur, pappa. Jag ä‘ glad! Jag ä’ så glad och lycklig, så det kan du inte tro. Och jag häller sa fasligt mycket af dig i alla fall. Men jag ska aldrig, aldrig göra nå’nting för dig mer. aldrig försöka att göra dig lycklig.

DAHLMAN.

A det reson. det där!— 149 -K KUST IN.

Men därför får tant lof att komina hit igen och pyssla om honom litet. Kör någon maste han ju ändå ha, som tar hand om honom.

KRU BERG.

Hvarför ska du envisas så där! Det kan ju inte bli tal orn den saken.

KERSTIN,

Xär jag ber tant!

FRU BERG

För resten har jag redan lagil mig ¡ilats som husförestånderska från första juni.

KERSTIN.

Har tant!

DAHLMAN.

Hvar då'J

FRU BERG.

Ilos Max pu Ångsta.

DAHLMAN.

Verkligen !

SUNDIN.

•ta, ser da, Albertina, jag vet inte rikligt, Imr vi ska göra med det där . . .

FRU BERG.

Jag tänkte, del var bestämdt. jag!

SUNDIN.

Ser du. det ä' sa. alt jag fått en annan pa förslag .. .FRU BERG.

laså. (iti bättre!

KERSTIN.

Nej. tant, en som ;i" mycket sämre. (Stöder

sig mot Sundins arm.)

FRU BERG.

Har du. . .!

SUNDIN'.

.la. hon har lofvat alt se om huset lilel at mig.

KERSTIN.

Så godt jag kan.

DAHLMAN.

livad vill det här säga. ..! Ä' det pä del viset!

KERSTIN.

Ja, lilla älskade pappa, det ä' sa . . . det ä så, att vi tycka om hvarann.

DAHLMAN (omfamnar Kerstin o<h Sundin).

Kära barn . . .! Kära barn . . .!

FRU BERG.

l änk. jag har alltid trott, att det skulle slula sä här!

KERSTIN.

Heta mig inte, tant!

I-’RU BERG.

Nej, det ä' sannt, jag har aldrig trott det.

DAHLMAN (till fru Hen;).

Och här sta vi nu ensamma och öfveniifnaFRU BERG.

Ja-a.

DAHLMAN.

Kanske det vore så godt alt hålla ihop da . .

KRU BERG.

Jag vet inte . . .

DAHLMAN.

Det lär väl inte bli någon annan råd.

(Paus.)

FRU BERG (leeude. Räcker honom handen).

Nej, det blir väl inte det!